

**Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom
prispeli k úspešnému priebehu súťaže
Literárne Košice Jána Štiavnického**

organizátori súťaže

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ISBN 978-80-89161-26-3

Slová na úvod

Literárne Košice Jána Štiavnického je už tradičná autorská literárna súťaž pre detských autorov, do ktorej sa zapájajú deti nielen z Košíc a okolia, ale z celého Slovenska. Témy vyberáme spolu s odbornou porotou. Tešíme sa, že tak ako v predchádzajúcich ročníkoch, aj tohtoročné témy, *Chytil som zlatú rybku, ale....*, *Môj hrdinský zápisník* a *Tajuplné príbehy z Dómu sv. Alžbety*, dávali priestor na fantáziu a kreativitu malých autorov. Odborná porota hodnotila 244 súťažných prác. Vybrať a vyhodnotiť tie najlepšie nebolo jednoduché, ale veríme, že aj tí, ktorí v tomto roku neboli medzi ocenenými, nebudú sklamaní a na písanie nezanevrú.

Písanie ide ruka v ruke aj s čítaním, preto prajeme našim mladým autorom, aby našli veľa krásnych, dobrých a zaujímavých kníh, ktoré budú pre nich inšpiráciou, ale aj príkladom dobrého písania.

Za kolektív knižnice.

Mgr. et Mgr. Iveta Hurná

riaditeľka

Knižnice pre mládež mesta Košice

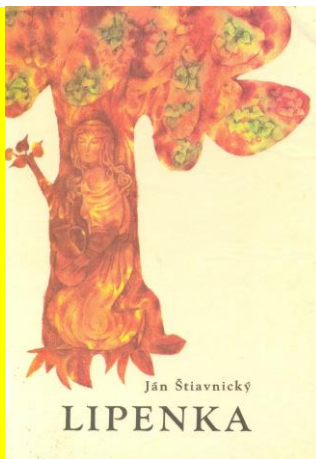
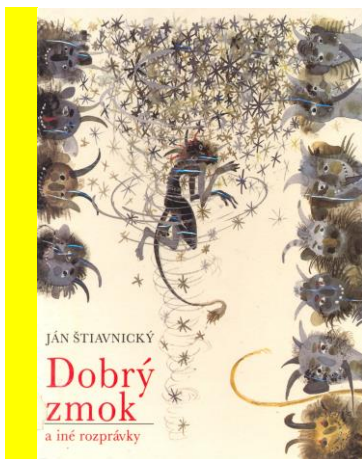
Ján Štiavnický

* 11. júl 1937, Spišské Vlachy

† 9. august 1993, Košice

Prozaik, spisovateľ pre deti a mládež, dramatik. Narodil sa v r. 1937 v Spišských Vlachoch. Po maturite na gymnáziu v Spišskej Novej Vsi pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach, ktoré pre chorobu nedokončil. Pracoval ako vedúci laboratória v kúpeľoch vo Vyšných Ružbachoch, neskôr pôsobil v Slovenskej televízii v Košiciach ako vedúci literárno-dramatického vysielania, redaktor Lastovičky a Magazínu pre deti. Literárnej tvorbe sa začal venovať od r. 1961 a debutoval knihou sociálne ladených poviedok a rozprávok Šaty malej Dominiky. Tematicky s obľubou čerpal zo svojho rodného kraja.

Radíme ho medzi najproduktívnejších slovenských spisovateľov pre deti a mládež (vydal okolo 30 knižných titulov). Za svoju literárnu činnosť získal Cenu Slovenského literárneho fondu 1985 za Povesti z dávnych vekov, II. Cenu literárnej súťaže v zobrazení skutočnosti v r. 1985, Cenu mesta Košíc za literárnu činnosť 1986, Cenu Mladých liet za knihu Šaty malej Dominiky 1971. Zomrel v r. 1993. Pochovaný je v Spišských Vlachoch.

Posudok prozaických a básnických prác od Petra Karpinského

Téma: Chytil som zlatú rybku, ale...

Kto z nás by nechcel chytiť zlatú rybku, ktorá by mu splnila tri želania? Predpokladám, že všetci po tom túžia, i tí ktorí ryby na tanieri nemajú radi. Doba sa však mení a spolu s ňou sa mení aj zlatá rybka – už to nie je tá dobrosrdečná rozprávková bytosť, ktorá starčekovi splnila všetko, čo chcel. Dnešné zlaté rybky sú iné – moderné.

Niektoré sú dokonca také šikovné, že rybárovi nielen že nič nespĺnili, ale ho aj dobre napálili. Prípadne zlatá rybka bola úplná popleta, a želanie síce splnila, no presne naopak. V iných poviedkach, ktoré mladí autori poslali do súťaže Literárne Košice Jána Štiavnického, sa zas rybár narýchlo nevedel rozhodnúť, čo si želať, a tak premárnil svoju šancu. Ďalšie príbehy zas boli o tom, ako si hlavná postava obyčajnú rybku pomýlila so zlatou a márne dúfala v splnenie svojich želaní. Zaujímavé boli rybky, ktoré síce nič nespĺnili, ale lovcovi dali nejakú dobrú radu do života.

Mnohé zo súťažných poviedok boli zábavné, ďalšie napínavé a fantastické, iné zas poučné – poučenie pre rybára i čitateľa bolo najčastejšie v tom, že je lepšie spoliehať sa na vlastné sily a vlastný rozum ako na kúzla zlatej rybky.

Vo všeobecnosti možno povedať, že mladí prozaici sa s touto témou popasovali veľmi dobre, hoci občas sa v textoch objavili trošku ošúchané vtipy a niekedy mne osobne v nich chýbalo ešte viac fantázie, alebo iný, originálnejší pohľad na zadanú tému.

Mladým básnikom téma o zlatej rybke pôsobila maličký problém, ktorý bol spôsobený asi tým, že o zvláštnom stretnutí so zlatou rybkou je ľahšie napísať príbeh ako báseň. Napriek tomu sa však aj tu našli veľmi pekné práce.

Poeti za to „ale...“ v zadaní témy tiež dopĺňali všakové nápady. Jedni chovali zlatú rybku v akváriu, iných rybka obabrala, ďalším naozaj priania splnila a dokonca nie len tri ale až štyri. Objavili sa však aj také básne, v ktorých rybár zlatú rybku zjedol!!!

Tak ako v próze, aj v poézii sa objavili drobné chybičky – najčastejšie sa týkali rýmu, s ktorým by sa mladí básnici ešte mohli trochu pohrať a precvičiť si ho.

Môžem však povedať, že pri čítaní próz i poézie na tému *Chytil som zlatú rybku, ale...* som sa veľmi dobre bavil. Verím, že rovnako dobre

sa bavili aj ich autori pri písaní. Dúfam teda, že literatúre i súťaži Literárne Košice Ján Štiavnického zostanú verní aj naďalej.

PhDr. Peter Karpinský, PhD.

Inštitút slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií
Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Posudok básnických prác od Mariána Andričíka

Téma: Môj hrdinský zápisník a Tajuplné príbehy z Dómu svätej Alžbety

Spomedzi prihlásených textov v kategórii *Môj hrdinský zápisník* ma najväčšmi zaujali básne troch deviatakov zo Starej Lubovne pod vedením PaedDr. Evy Kollárovej, ktoré sa výrazne odlišovali od ostatných jednak využitím voľného verša, jednak pozoruhodnou zrelosťou na túto vekovú kategóriu, ktorá sa prejavila aj vo voľnejšom prístupe k zadanej téme. Zároveň tu vidieť systematickú prácu s talentmi, ktorá prináša svoje ovocie. Básne Jany Biganičovej zaujali najmä svojou originálnou obraznosťou, Adam Kollár prejavil vo viacerých básňach zmysel pre pointu a zápisník Barbory Plutovej odhalil schopnosť vidieť svet okolo seba inými očami. Oceniť treba aj sebaironický náboj básne Richarda Rzepiela Bojovník. Často sa však v básňach vyskytovali začiatočnicke neduhy – popisnosť, rytmická rozkolísanosť, gramatické, nerovnakoslabičné alebo klišéovité rýmy typu „nik“ – „zápisník“.

V slabšie obsadenej kategórii *Tajuplné príbehy z Dómu svätej Alžbety* opäť bodovala Barbora Plutová, ktorá úsporným výrazom a s minimom prístredkov vie do básne dostať sugestívnu atmosféru. Za zmienku stojí aj text Bianky Szepesiovej Kto sú anjeli s citlivým stvárnením ľudskej spolupatričnosti, ako aj básnický pokus Alexa Papouška Tajuplné príbehy v Dóme svätej Alžbety, ktorý napriek viacerým formálnym nedostatkom nápadito spracúva historickú tému s využitím perspektívy kamenných sôch.

doc. PhDr. Marián Andričík, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológii a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

VYHODNOTENIE POÉZIE

Téma *Chytil som zlatú rybkú, ale ...*

1. miesto **Diana Ruzsinszká:** Zlatá rybka
ZŠ Školská 10, Malá Ida, 6. ročník, Mgr. Alena Ličková

2. miesto **Veronika Mlynská:** Zlatá rybka
ZŠ Bruselská 18, Košice, 5. ročník, Mgr. Alena Sekaninová

3. miesto **Samuel Sirotnák:** Rata
ZŠ Považská 12, Košice, 7. ročník, Mgr. Lea Kačová

Čestné uznanie:

Richard Rzepiel: Chytil som zlatú rybkú, ale...
ZŠ Bruselská 18, Košice, 5. ročník, Mgr. Helena Spišáková

Jozef Varga: Rybka na grile
ZŠ Školská 10, Malá Ida, 6. ročník, Mgr. Alžbeta Ličková

Matej Mrok: Zlatá rybka
ZŠ Školská 10, Malá Ida, 7. ročník, Mgr. Alžbeta Ličková

Kamil Genčúr: Rybačka
ZŠ a MŠ sv. Marka Križina, Rehoľná ul., Košice, 7. ročník, Mgr. Jana Zajdelová

Téma *Môj hrdinský zápisník*

1. miesto **Jana Biganičová:** Môj hrdinský zápisník
ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa, 9. ročník, PaedDr. Eva Kollárová

2. miesto **Adam Kollár:** Môj hrdinský zápisník
ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa, 9. ročník, PaedDr. Eva Kollárová

3. miesto **Barbora Plutová:** Mačka
ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa, 9. ročník, PaedDr. Eva Kollárová

Čestné uznanie:

Richard Rzepiel: Bojovník
ZŠ Bruselská 18, Košice, 5. ročník, Mgr. Helena Spišáková

Téma *Tajuplné príbehy z Dómu svätej Alžbety*

1.miesto **Barbora Plutová:** Gotika

ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa, 9. ročník, PaedDr. Eva Kollárová

2. miesto **neudelené**

3. miesto: **neudelené**

Čestné uznanie:

Bianka Szepesiová: Kto sú anjeli

ZŠ Bruselská 18, Košice, 7. ročník, Dr. Helena Soviusová

Alex Papoušek: Tajuplné príbehy z Dómu svätej Alžbety

ZŠ Kežmarská 28, Košice, 6. ročník, Mgr. Lenka Kohútová

Téma *Chytil som zlatú rybku, ale ...*

1. miesto

Diana Ruzsinszká

ZLATÁ RYBKA

Za tým kopcom, nad dedinou,
našla som ja mláčku.
A v tej mláčke, plnej vody,
zbadala som kačku.

Tá do mláčky zobák strká
a niečo v nej loví.
Už z tej mláčky trčia kačke
k oblohe len nohy.

Keď sa zrazu vynorila,
zlatú rybku vylovila.
Ach, neverím vlastným očiam,
rýchlo bežím k mláčke.
S celou silou trhám rybku
zo zobáčka kačke.

„Daj mi, kačka, zlatú rybku,
nech mi splní pranie!
Ty máš hlad a ja tri prania,
mne sa zídu lepšie!“

Ale kačka drží rybku
a vôbec nie jemne.
Ťahám rybku a chcem veľa:
notebook, bickoš, telku.

Kačka otvorila zobák
a zhltna ju v celku.
Tri želania už nebudú,
plačem aj sa zlostím.
Skončili v žalúdku kačky
a ja sa zas pôstim.

ZLATÁ RYBKA

Kto si praje rôzne veci,
nesmie sedieť len na peci.
Musí k vode s udičkou,
a chytľavou pesničkou.

Kto si počká,
ten sa dočká.
To je jasná vec,
zlatú rybku som si chytil
aj ja nakoniec.

Idem vyrieť tajný sen,
auto, vila aj bazén.
Vtom sa mi rybka šmykne z rúk,
a ja kričím: „Želám si aj luk!“

Moje prosby vypočuté neboli,
iba mi zakázali herné konzoly.
Teraz už len jem uhorku
a v duchu letím na Malorku.

RATA

Kráčam si tak po chodníku,
kľučka sem a kľučka tam.
Skákaním si krátime chvíľku,
domov sa neponáhľam.

Skočím si hen do mláčky.
Ďalšiu mláčku preskáčem.
Potom spravím otočky,
Snáď tu päťku vyskáčem.

Celý deň som bez seba.
Napadla mi prostá vec.
Doma bude pohroma,
zbehnem rýchlo na pokec.

Pokecám so zlatou rybkou,
„Rybka, rybka, splň mi sen.“
„Čo urobiť s dnešnou päťkou?“
„Dnes a zaraz vyrásť chcem.“

Ja som skromný, nič viac nechcem.
Zbohom škola, domáce!
Dospelým byť, to je lepšie.
Dospelým byť, to je lepšie.
Robiť si, čo sa mi zachce.

Ponáhľam sa do práce,
neskôr periem, vysávam.
To je teda legrace,
rodičovské nestíham.

„Rata!“ kričím o pomoc.
Dospelým je ťažké byť.
Chcem to vrátiť, moc, moc, moc.
Dospejem neskôr, no nie bez chýb.

CHYTL SOM ZLATÚ RYBKU, ALE ...

Chytil som zlatú rybičku,
na moju malú udičku.
Vraj mi splní priania tri,
keď ju hodím do vody.

Zatiaľ som len piatačik,
chytil som ju na háčik.
Prosili ma rybičky:
„Pusti ju do vodičky!“

Chytil som zlatú rybku,
aj tak sedí v škole stále.
A na rybku myslieť musím,
keď si sadám k úlohám.

Nebudem si hlavu lámať,
budem spolu s rybkou plávať.
Možno, že ma naučí,
jak mať šťastia po uši.

Chytil som zlatú rybku,
preplával s ňou veľké diale.
Šíre moria, oceány,
hneď mám v hlave iné plány.

Pôjdem hľadať rybku Nema,
veď pomôcť aj druhým treba.
A ty rybka moja zlatá,
nájdeš vlastne svojho brata.

Plával žralok obďaleč,
plávajme my rýchlo preč!
Zlatá rybka s Nemom však,
vždy mi budú ďakovať.

RYBKA NA GRILE

Raz som bol na rybách
u nás na potoku.
Chytil som ja rybku
zlatú - jednookú.

Zobral som ju domov,
že si ju urobím na grile,
keď vtom sa mi prihovorilo
to stvorenie malé, milé.

Ukecať ma chcela,
že mi splní prania tri.
Ja jej na to: „Kašli na to!
Budeš hlavným chodom
na mojej gril - párty!“

ZLATÁ RYBKA

Chytám ryby na jazere,
zrazu na udicu niečo berie.
Ťahám rybku z vody von,
jej sa nechce, veď má v nej dom.

Bola to rybka milá, zlatá,
na šupine mala trochu blata.
Pozerám či vidím dobre,
zlatá rybka čosi šomre.

Kričí na mňa: „Pusť ma späť,
a splním ti prianí päť!“
Radosť som mal z toho veľkú,
už som videl novú telku.

Pustil som ju do vody,
nečakal som podvody.
Rybka ma však oklamala,
na rozlúčku mi s chvostom zamávala.

RYBAČKA

Bolo krásne teplé ráno,
keď tu zrazu príde Jano.
Zavolať ma na rybačku,
no ja som chcel hrať naháňačku.

Ale on je tvrdohlavý
a to, čo chce, to sa aj spraví.
Nuž sme išli k potoku,
kráčali bok po boku.

Sedeli sme tam hodinu,
Jano zrazu zvolal: chyt' ju!
Začal som ťahať, ako najsilnejšie viem
a tu v jednej chvíli niečo zazriem.

Zlatá rybka v mojej dlani,
že mi splní veľa prianí.
Núkala mi slávu, moc,
no ja som ju pýtal o pomoc:

Aby mamka bola zdravá,
nijaká moc a žiadna sláva.
No Jano si stál za svojim,
že bez peňazí nik neobstojí.

A tak sme sa hádali,
že kamene len tak lietali.
Vtom mi rybka skĺzla z ruky,
pretože sme boli hlúpi.

Mohli sme mať moc a silu,
keby sme počúvali rybku milú.
No s Jankom sme sa poučili
a nadobro si odpustili.

Od tej chvíle sa už nehádame
a šťastne si tu nažívame.

Téma *Môj hrdinský zápisník*

1. miesto

Jana Biganičová

MÔJ HRDINSKÝ ZÁPISNÍK

x x x

prišla som si
tvoje číslo
na tašku
aby som na teba nezabudla
cestou
do školy
a ty si sa mi skryla
v učebnici
fyziky
nezbednica
jednotka

GAŠTAN
celú jeseň
máš ostrú náladu
puberta
sedíš a sedíš
sám
nahnevaný
vo svojej izbe
a keď konečne
dospeješ
vykotúľaš sa zo seba
ukážeš svoju
veselú tvár
pohladím ťa
a vyrobím si z teba
priateľa
na zimu

x x x

sprevádza ma
chodník
strom
mi svojimi opadnutými konármi
podkosuje nohy
kapučňa
sa so mnou hrá
na slepú babu

lapám po svetle
až kým ma nepozdraví
pouličná lampa

V NOCI

strácam sa
vo víchrici
no nevzdávam sa
blúdim
medzi kamennými tvármi
tlačí ma dav
padám
spolu
s vločkou

do mäkkej periny

MÔJ HRDINSKÝ ZÁPISNÍK

ZBIERANIE ODVAHY

je večer
blúdiš medzi vločkami
rozmýšľaš
o celkom obyčajných veciach
čo si zoberieš zajtra do školy
aký film si pozrieš
s kým pôjdeš von
a v tej chvíli
sú aj Vianoce
o niečom

x x x

nestíham chodiť do školy
nestíham si písať úlohy
nestíham moje krúžky
nestíham vlastné narodeniny

predbieha ma čas

počkaj
ja ťa dobehnem

obrátim budík hore nohami

tak
a teraz buď múdry

VIETOR

aj keď mi hádžeš
piesok do tváre
a ničíš môj retro účes
hrám sa s tebou
rôzne hry
naháňačky
skrývačky
nerád prehrávaš
keď sa na mňa nahneváš
kradneš mi
dáždnik z rúk

S.P.Q.R.

senát a ľud rímsky
stromy
vrastené do histórie
múdroseť vpletená
do vencov
z víťazstiev
aj Caesar
sa od vás učil

odkaz
pre nás

MAČKA

som
dokonale
dotieravá
vkĺzнем
do tvojho dňa vždy
keď ma omrzí
kradnúť
myším
lepšiu budúcnosť

ale mňa si nezískaš
svojou
červenou mašličkou
na mojom
chvoste

x x x

snehové vločky
sú iba
poučky
ktoré sa zima učí
v lete

keď mi spadnú na nos
odrazu viem
ako chutí
lietanie

BOJOVNÍK

Môj hrdinský zápisník
nezapíše nikto, nik.
Sám v ňom budem hrdinom,
postavím si veľký dom.

Vyčarím si palmy, more,
budem chodiť s nosom hore.
Keď mi padne ofina,
len ja budem hrdina!

Môj zápisník by však ale,
nechcel písať také báje.
Kde som s nosom dohora
ako dáka potvora.

Preto si doň zapíšem
jeden veľký dávny sen.
Že ja chcem byť bojovník
pre hrdinský zápisník.

Téma *Tajuplné príbehy z Dómu svätej Alžbety*

1. miesto

Barbora Plutová

GOTIKA

v sochách z pokorného dreva
ešte stále žije
nanebovzatie
a viera
skrytá v kameni
do neba volajúci chlad
roztrhol deň

x x x

so svetlom na dlani
sa prechádzam históriou
prvý letný záblesk
sa hanblivo odráža
od striech
óda na ľudskú prácu
vaše
nebotyčné
veličenstvo

2. miesto

neudelené

3. miesto

neudelené

KTO SÚ ANJELI

Dóm svätej Alžbety – veľkolepý chrám!
Chodíme tam my, naše mamy, mamy našich mám.
Chodíme tam hľadať anjela strážneho.
Čaká tam na nás, na každého jedného.

Dokiaľ nás nenájde, stráži v dóme každý kút
a pod jeho strechou celý boží ľud.
Aspoň to tak tvrdí moja starká život celý.
Vraj spoznám, keď ma nájde, keď už budem v cieľi.

Doteraz som veril, teraz už viem presne,
je to číra pravda, je to také jasné!
Viem to, zažil som to, ale inak, ako zdá sa.
Rovnaký príbeh, rovnaká udalosť stále odohrá sa.

Svojho anjela som dlho, dlho hľadal.
Prežíval som strach a smútok i výčitiek nával.
Niečo bolo zle, niečo nesedelo,
preto sa mi boží chrám navštíviť zachcelo.

Odhodlaný pokoj nájsť zubami - nechtami
vstúpil som do Dómu raz večer s hviezdami.
A vtom v šere zbadal som nejakú postavu.
Vrelo vo mne napätie, cítil som únavu.

Dievčina, dosť mladá, vraj hľadá anjela.
Bola veľmi krásna, smutná a nesmelá.
Zverila sa, že svoj život už dlho za správny nepokladá.
Preto v božom chráme východisko hľadá.

Každému z nás jasné je, že byť s niekým krajšie je, ako byť len sám.
Tak sme išli spolu hľadať pokoj, ktorý chýbal nám.
Mohol by som rozprávať, aká úľava to bola.
Mať konečne priateľa, neblúdiť dokola.

Konečne som našiel anjela strážneho.
Bol v nej, bol to priateľ, chrániaci blížneho.
Už pochopil som význam babkiných múdrych slov.
Mám svojho anjela, len keď mám priateľov.

Dóm svätej Alžbety mnoho záhad skrýva,
no jednou z najväčších je aj tak práve ľudská viera.
Že sa všetko v živote na dobré obráti
A čo dobre urobíme, to sa nám aj vráti!

TAJUPLNÉ PRÍBEHY Z DÓMU SVÄTEJ ALŽBETY

Je nedeľa a sneh padá.
Ja idem mestom, úkryt si hľadám.
Ja kráčam prázdnu ulicou,
Pán Boh so mnou, anjel nado mnou.

Svetlo z lampy tieň na zem hádže,
a nikde nikoho, len duša plače.
Úkryt si hľadám v tom prázdnom meste,
nikto nechcel by byť na mojom mieste.

Tu vidím veže, počujem zvon
a niečo šepká mi: Pod' dnu a nie sám von.
Obrovská brána, ťažká vôňa dreva,
len nikto nech strach môj mi nezazlieva.

Studený mramor a kamenné sochy,
s čudným pohľadom pýtajú sa: Kto si?
Zrazu zaznejú čudesné zvuky,
to sochy po stáročia trápia tu muky.

Tie sochy z kameňa povstávajú
a tajuplný príbeh mi rozprávajú.
Nie sme my, sochy, sme ľudia biedni,
do kameňa vtesaní na večné veky.

Pred dávnymi vekmi mladí a pekní,
no spáchali sme skutok hriešny.
Pre moc a bohatstvo na nič sme nedbali,
na plač vdov a sirôt ohľad nebrali.

Na náš príkaz kati hlavy spravodlivým stínali,
a krivdu obrovskú na ľud rozsiali.
Na to už Boh s anjelmi pozerat' nemohol,
spravodlivý súd na nás uvrhol.

Návštevník chrámu, pozor si daj,

na svoje skutky vždy dohliadaj.
Konaj len dobro a pomáhaj,
do chrámu s modlitbou chodievaj.

Pomáhaj iným a pomôžu tebe,
čo nie je tvoje, nikdy neber.
Kto na svoje skutky pozor si nedá,
toho prázdny podstavec vedľa nás čaká.

Posudok prozaických prác od Markéty Andričíkovej

Téma: Tajuplné príbehy z Dómu svätej Alžbety a Môj hrdinský zápisník

Keďže tento rok sú Košice Európskym hlavným mestom kultúry, jedna z tém – *Tajuplné príbehy z Dómu svätej Alžbety* – sa zámerne viazala na túto košickú dominantu. A práve v prozaickej časti súťaže sa spomínaná téma ukázala ako podnetná a veľmi tvárna. Je potešujúce, že mladí autori tu prezentovali jednak svoje vedomosti o košickom Dóme a jednak schopnosti originálne spracovať historickú látku. Vstupovanie do Dómu predstavovalo v textoch zaujímavé a často dobrodružné odkrývanie jeho histórie, tajomných symbolov, oživenie starých príbehov. Dóm bol často zobrazovaný ako prítomný dôkaz minulých udalostí. Martina Vargová rozpráva príbeh o narastajúcej láske medzi dvoma mladými ľuďmi stretávajúcimi sa práve v Dóme počas omší. Simona Bajiová svoj príbeh zasa vybuodovala na postupnom odkrývaní tajomstva a hľadani pokladu v podzemí Dómu, pričom v závere formuluje veľmi peknú myšlienku – o priateľstve ako vzácnom poklade. Vtipný detektívny príbeh s tajomstvom, postupným lúštením rozličných indícií súvisiacich s legendou o prekliatej stavbe, ktorá sa nedala dokončiť, zasa priniesol Samuel Nagy. Maximilián Goleňa sa pre zmenu zameril na legendu o chrličoch na Dóme, špeciálne na chrlič na západnej fasáde Matejovej veže stvárňujúci podobu opitej ženy. Veľmi zaujímavu tému Dómu spracovala Gabriela Ungvöldyiová v texte *Denník*, kde rozprávač – súčasník – číta denník svojho starého otca ako svedectvo o dobročinnosti Alžbety Uhorskej a jeho čítanie sa sugestívnym spôsobom prelína so snom – spomienkou na dávne časy – a prítomnosťou.

Aj téma *Môj hrdinský zápisník* priniesla množstvo zaujímavých príbehov. Väčšinou to boli vtipné zážitky z rodinného alebo školského prostredia. Takými sú príbehy Daniely Vargovej a Veroniky Kadukovej. Veronika Kaduková však myšlienku hrdinského zápisníka navyše obohatila dobrým nápadom – zápisník využila ako prostriedok na zlepšenie pravopisu. Vo vážnom tóne sa nesie text Kataríny Sobinkovičovej – kde chlapčenský rozprávač po viacerých vážnych osobných zážitkoch (smrť blízkej osoby, chudoba priateľov) prichádza na to, čo je v skutočnosti hrdinstvo.

Hoci táto téma bola zamýšľaná ako alúzia na slávne dielo Kláry Jarunkovej *Hrdinský zápisník*, tento „inšpiračný zdroj“ sa medzi prácami mladých autorov objavil iba raz, a to v texte Lukáša Lipčáka.

Autor Jarunkovej knihu v texte nielen priamo spomína, ale svoje rozprávanie vybuďoval na podobnom humornom princípe, pričom celý text pôsobí veľmi kultivovaným dojmom.

Celkovo možno skonštatovať, že aj tento ročník súťaže priniesol niekoľko nových pozoruhodných prozaických výkonov. (Zároveň však opäť zdôrazňujem dôležitosť práce pedagóga – a to nielen ako inšpirátora a supervízora, ale aj ako redaktora.) Mladým autorom, ich pedagógom a rodičom blahoželám a dúfam, že sa pri zaujímavom písaní a čítaní opäť stretne.

Mgr. Markéta Andričíková, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Posudok prozaických a básnických prác od Petra Karpinského

Téma: Chytil som zlatú rybku, ale...

Kto z nás by nechcel chytiť zlatú rybku, ktorá by mu splnila tri želania? Predpokladám, že všetci po tom túžia, i tí ktorí ryby na tanieri nemajú radi. Doba sa však mení a spolu s ňou sa mení aj zlatá rybka – už to nie je tá dobrosrdečná rozprávková bytosť, ktorá starčekovi splnila všetko, čo chcel. Dnešné zlaté rybky sú iné – moderné.

Niektoré sú dokonca také šikovné, že rybárovi nielenže nič nespĺnili, ale ho aj dobre napálili. Prípadne zlatá rybka bola úplná popleta, a želanie síce splnila, no presne naopak. V iných poviedkach, ktoré mladí autori poslali do súťaže Literárne Košice Jána Štiavnického, sa zas rybár narýchlo nevedel rozhodnúť, čo si želať, a tak premárnil svoju šancu. Ďalšie príbehy zas boli o tom, ako si hlavná postava obyčajnú rybku pomýlila so zlatou a márne dúfala v splnenie svojich želaní. Zaujímavé boli rybky, ktoré síce nič nespĺnili, ale lovcovi dali nejakú dobrú radu do života.

Mnohé zo súťažných poviedok boli zábavné, ďalšie napínavé a fantastické, iné zas poučné – poučenie pre rybára i čitateľa bolo najčastejšie v tom, že je lepšie spoliehať sa na vlastné sily a vlastný rozum ako na kúzla zlatej rybky.

Vo všeobecnosti možno povedať, že prozaici sa s touto témou popasovali veľmi dobre, hoci občas sa v textoch objavili trošku

ošúchané vtipy a niekedy mne osobne v nich chýbalo ešte viac fantázie, alebo iný, originálnejší pohľad na zadanú tému.

Mladým básnikom téma o zlatej rybke pôsobila maličký problém, ktorý bol spôsobený asi tým, že o zvláštnom stretnutí so zlatou rybkou je ľahšie napísať príbeh ako báseň. Napriek tomu sa však aj tu našli veľmi pekné práce.

Poeti za to „ale...“ v zadaní témy tiež dopĺňali všakovaké nápady. Jedni chovali zlatú rybku v akváriu, iných rybka obabrala, ďalším naozaj prania splnila a dokonca nielen tri, ale až štyri. Objavili sa však aj také básne, v ktorých rybár zlatú rybku zjedol!!!

Tak ako v próze, aj v poézii sa objavili drobné chybičky – najčastejšie sa týkali rýmu, s ktorým by sa mladí básnici ešte mohli trochu pohrať a precvičiť si ho.

Môžem však povedať, že pri čítaní próz i poézie na tému *Chytil som zlatú rybku, ale...* som sa veľmi dobre bavil. Verím, že rovnako dobre sa bavili aj ich autori pri písaní. Dúfam teda, že literatúre i súťaži Literárne Košice Ján Štiavnického zostanú verní aj naďalej.

PhDr. Peter Karpinský, PhD.

Inštitút slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií
Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Vyhodnotenie prózy

Téma *Chytil som zlatú rybku, ale ...*

1. miesto **Simona Lapčáková:** Chytil som zlatú rybku, ale ...
ZŠ Kežmarská 28, Košice, 7. ročník, Mgr. Lenka Kohútová

2. miesto **Peter Bezeg:** Mimikry
ZŠ Bruselská 18, Košice, 7. ročník, Dr. Helena Soviusová

3. miesto **Monika Tomčíková:** (Ne) zlatá rybka
ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice, 7. ročník

Čestné uznanie:

Ema Bačová: Dostala som čarovnú zlatú rybku, ale ...
ZŠ Školská 10, Malá Ida, 6. ročník, Mgr. Alena Ličková

Soňa Sedlárová: Chytila som zlatú rybku, ale ...
ZŠ Gemerská 2, Košice, 7. ročník

Miroslava Hnatová: Chytil som zlatú rybku, ale ...
ZŠ Nám, L. Novomeského 2, Košice, 8. ročník, Mgr. Urbanová

Veronika Berezňaninová: O zlatej rybke
ZŠ Masarykova 19/A, Košice, 6. ročník

Daniela Vargová: Chytila som zlatú rybku ale ...
ZŠ Školská 10, Malá Ida, 9. ročník, Mgr. Alžbeta Ličková

Tomáš Ján Liška: Chytil som zlatú rybku, ale..bo ako si rýchlo niečo
želať
ZŠ Nám. L. Novomeského 2, Košice, 8. ročník

Téma *Môj hrdinský zápisník*

1. miesto **Lukáš Lipčák:** Môj hrdinský zápisník
ZŠ Bruselská 18, Košice, 7. ročník, Dr. Helena Soviusová

2. miesto **Veronika Kaduková:** Náš zápisník
ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice, 9. ročník

3. miesto **Katarína Sobinkovičová:** Môj hrdinský zápisník
ZŠ Trebišovská 10, Košice, 7. ročník

Čestné uznanie:

Daniela Vargová: Oscar za bláznovstva
ZŠ Bruselská 18, Košice, 7. ročník, Dr. Helena Soviusová

Téma *Tajuplné príbehy z Dómu sv. Alžbety*

1. miesto **Gabriela Ungvölgyiová:** Denník
ZŠ Bruselská 18, Košice, 7. ročník, Dr. Helena Soviusová

2. miesto **Maximilán Goleňa:** Odkvapy
ZŠ Staničná 13, Košice, 8. ročník

3. miesto **Samuel Nagy:** Jordán Brisingr a prekliatie Dómu sv.
Alžbety
ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice, 7. ročník

Čestné uznanie:

Martina Vargová: Tajuplné príbehy z Dómu sv. Alžbety
ZŠ Park Angelinum 8, Košice, 7. Ročník

Simona Bajiová: Tajomstvá Dómu sv. Alžbety
ZŠ Ludovíta Fullu, Maurerova 21, Košice, 9. ročník, Mgr. Alena
Štrompová

CHYTL SOM ZLATÚ RYBKU, ALE ...

A je to tu... Už zasa! Návšteva starých rodičov. Ďaleko od mesta, žiaden internet, žiadni ľudia! Len jedna stará babkina kamarátka, strašne čudná žena. Namiesto manžela chová asi desať mačiek. Zasa tam prídem, vypočujem si, ako som vyrástla, vykrmia ma jedlom ako chovné prasa a pošlú k tej čudnej žene hrať sa s mačkami... Ako vždy. Nič nie je naokolo, len samé pole, neďaleko les a rybník. Často chodím k rybníku len tak rozmýšľať alebo sa prejsť. Už ako malá som tam rada chodila. Prežila som si tam veľa pekných chvíľ. Väčšinou s dedkom. Ak som bola sama, nebála som sa aj si poplakať... Len tak potichu. Vždy som sa tam vyplakala, pretože sa na mňa vykašľala kamarátka. Ale to bolo už dávno. Teraz tam chodím a hľadám signál na mobil. No vždy skončím neúspešne, veď ako ináč. Toľko šťastia zasa nemám. Ako sme už dorazili, babička a dedko ma vybozkávali, pýtali sa ma mnoho otázok ohľadne školy, vypytovali sa ma, ako sa mi darí a potom sa len udivovali, ako som od poslednej návštevy vyrástla. Rodičia tam boli samozrejme tiež. Tí len prikyvovali a neskôr sa rozprávali medzi sebou o novinkách a živote, samé táraniny, ktoré mňa ani nezaujímajú. Tentoraz som išla dobrovoľne za tou čudnou ženou. Takmer ma nespoznala. Ale, napokon, toľko času som strávila u nej a hraním sa s jej mačkami, že aj tie si ma pamätali. Od mojej poslednej návštevy sa zmenili... Dost' sa zmenili. Sú širšie no - možno sa mi to len zdá - kratšie! Sú to len také chuchvalce s chvostom. Poniektorej bolo vidno aj oči. Srst' mali dlhú a dôkladne umytú a prečesanú. Okolo krku sa pýšili obrovské ružové mašle, samozrejme, kocúry mali modré. Taktiež už nie sú také hravé, ako bývali. Momentálne len ležia a ledva pohnú napríklad hlavou. Tie boli také lenivé, že som radšej šla k rybníku. Nezmenilo sa to tam. Rybník a vedľa neho stále jeden a ten istý strom. Neviem ho definovať, ale je krásny. Krásny hrubý kmeň a bohatá koruna. Akoby som sa na moment ocitla v rozprávke. Keď zrazu... Moje rozmýšľanie zastaví rušivý zvuk. Dedko! Vraj vedel, kde ma má hľadať. Presne ako za starých čias sme si sadli k rybníčku pod strom a rozprávali sme sa. Takýto vzťah, ako máme my dvaja, nemám s nikým z rodiny. Vždy, keď ideme ku starým rodičom, nadchne ma pomyslenie, že zasa budem mať možnosť rozprávať sa s dedkom. Jasné, že aj s babkou, ale tá väčšinou o niečom tára s rodičmi. Práve vtedy prišiel dedko s udicou.

Áno, s udicou. Len som sa naňho pozrela, či si zo mňa neuľahuje alebo to myslí vážne. Nuž teda, vtipy si nerobil a mne neostávalo nič iné, ako načúvať dedkovým radám správneho rybára. Zasa ma naučil niečo nové do života. V rybníčku je veľa pekných rýb, preto dedko chcel, aby som si jednu chytla. Vraj pre šťastie. Tento návrh sa mi zapáčil. Postupovala som podľa dedkových rád a rybku som chytla o pár minút. Lepšieho učiteľa asi nepoznám. S nadšením sme odniesli rybku do sklenenej nádoby. Dá sa povedať, že to bolo niečo ako akvárium. Rybka mi pripadala šťastná, ale určite nebola spokojnejšia ako ja. Keď som sa lepšie prizrela, zistila som že... Že tá rybka je zlatá. Najprv som si myslela, že to spravili nadmerné slnečné lúče, ktoré dopadli na moju hlavu a mne začalo šibať, ale po čase som zistila, že je naozaj zlatá. Ostala som v šoku. Okamžite som bežala za dedkom a víťazoslávne prehlásila, že som chytla zlatú rybku! Dedo vybehol a zvedavý sa šiel pozrieť na ten zázrak. Veru, dal mi za pravdu. Bol to krásny pocit, že sa to celé nedialo len v mojej bujnej fantázii. Akonáhle som bola sama, pokúšala som sa, aby sa mi rybka prihovarila a dala tri priania. Dobre, možno, že to je len v rozprávke... Ale za pokus to stálo. Sklamalo ma to, pretože som celkom verila, že sa mi tie priania poskytnú. No nič. Kúzelná možno nie je, ale je zlatá! Asi by bolo na čase dať jej meno. Mám to, Dori! Bude sa volať Dori! Od tohto dňa som sa začala k Dori prihovárať a strávila som aj niekoľko hodín jej pozorovaním. Bolo to zábavné, no aspoň pre mňa. Chcela som ísť Dori ukázať aj tej čudnej tete, ale predsa má mačky, nechcem, aby skončila v žalúdku niektorej z tých nenažrancov. Aj keď sú lenivé, nikdy neviem, čo môžem od nich očakávať. Dori som ukázala rodičom a aj babičke a celá rodina si ju veľmi obľúbila. Ako som jednu krásnu noc zaspávala, pristúpila som k Dori a vyslovila prianie... Priala som si, aby sa tu prisťahovalo nejaké dievča, s ktorým by som počas prázdnin u babky a dedka chodila von. Chcela som to aspoň skúsiť. Keď už je to zlatá rybka, tak predsa by sa mohlo aspoň niečo diať. Zobudila som sa... Otvorila oči, pozrela von oknom celá v očakávaniach, no nič sa nedialo. S poslednou nádejou som sa šla prejsť k rybníčku, keď zrazu... Moje oči. Azda vidím dobre? Nieкто sa tu sľahuje? Neverila som tomu, čo vidím. Z auta vystúpil nejaký muž, žena a zo zadných dverí nejaké dievča. Vraj si tu kúpili pozemok. Zlatá rybka! To ona to zariadila! Bežala som sa jej poďakovať! Šla som k rybníčku a zavolala tam aj dedka a všetko o Dori som mu vyrozprávala. Ostal v nemom úžase. Je to tak! Dori je kúzelná! A ako si myslím, určite je len na tri priania. No, radšej to skúšať nebudem. Predsa nevyplývám všetky priania na nejaké hlúposti. Keď zrazu mi zišlo na um, že o pár dní musíme ísť preč... Zosmutnela som. Nechcela

som ísť nikam. Lenže škola sa opäť začínala a ja som už musela ísť. A čo bude teraz s Dori? Rozhodla som sa! A myslím si, že moje rozhodnutie je to najlepšie, aké som mohla mať. Dori som darovala babke a dedkovi. Nechala som im ju, aby si aj oni splnili jedno pranie. Viem, že v ich rukách sa bude mať výborne. Neviem, aké pranie mali, nemôžu to povedať, pretože sa to ináč nesplní. Ale určite je to niečo múdre a nesebecké. Keď nastal čas lúčenia, so slzami v očiach som opúšťala babku, dedka, s ktorým som si pred odchodom ešte posledný raz vyšla k rybníčku aj s Dori. Už sa neviem dočkať ďalšej návštevy a na ďalších príbehov, ktoré s nimi prežijem. Na krásne chvíľky mi internet a ani signál netreba. Je tam všetko, čo k šťastiu potrebujem. A možno aj viac.

MIMIKRY

Bola raz jedna zlatá rybka. Bola veľmi prefíkaná. Dozvedela sa, že ľudia veria, že ak rybár chytí a pustí zlatú rybku, môže si niečo želať. Samozrejme, vedela, že je to hlúposť. Ved' čo si budeme hovoriť, nie? No a presne na túto potvoru som natrafil ja. Ved' počúvajte

Jeden krásny víkend som sa rozhodol, že si pôjdem zachytať ryby. Zobral som udicu, návnady a vydal som sa na krátku cestu k malému jazierku. Kým som tam došiel, slnko bolo už vysoko na oblohe. Našiel som si pekné miestečko v tieni, keďže bolo strašne horúco. Zatiaľ, čo som na vlasec pripevňoval návnadu, v hlave mi vírila myšlienka, aké super by bolo chytiť zlatú rybku. Ale to by som musel mať veľmi veľké šťastie, aby sa to podarilo. No nič. Koniec predstáv! Prídem chytať ryby a nakoniec to skončí tak, že tu budem zadubene pozerieť doprázdna a prehadzovať myšlienky z jedného kúta hlavy do druhého. Konečne som nahodil vlasec do vody a čakal... a čakal....a čakal...

Až zrazu zabrala! Reflexívne som schytil udicu a držal ju, čo mi len sily stačili. Bojoval som s ňou veľmi krátko, možno takú minútku, kým to vzdala. Usilovne otáčam navijak, keď tu zbadám zlatú farbu vo vode. Chcel som si pretrieť oči, no musel by som pustiť udicu, a to by bola hlúposť. Ani vo sne by mi nenapadlo, že práve mne sa to podarí a chytím zlatú rybku! Vyberám z nej opatrne háčik, aby sa jej nič nestalo a vkladám ju do vedra s vodou. Uprene som na ňu pozeral, ako pláva sem a tam, keď tu zrazu sčista jasna prehovorí:

„Budeš si už niečo konečne priať, alebo na mňa budeš pozerieť ako puk?“

Skoro ma tam vystrelo. Cívil som na ňu s otvorenými ústami a oči mi skoro vypadli z jamôk. Chcel som niečo povedať, ale zmohol som sa len na jednu jedinú vetu:

„Aaako to že rozprávvaš?“

„Nielen ľudia rozprávajú, ale aj my, zvieratá. A už si niečo, prosím, praj! No musím ti povedať, že ak sa má tvoje pranie splniť, musíš počkať do polnoci, nesmieš to pranie ani náš rozhovor nikomu prezradiť a, samozrejme, musíš ma ihneď pustiť.“

Prikývol som a vyriekol pranie, ktoré nemôžem prezradiť, pretože by sa mi nesplnilo. Rybka mi ešte raz pripomenula pravidlá, a potom zmizla v mútnej jazernej vode. Pomaly som sa vracal domov, cestou sa

začínalo stmievať. Už som sa tešil na polnoc. Prídem domov, pozriem si nejaký film, aby mi to rýchlejšie ubehlo...

Keď skončil film, bolo asi desať minút do polnoci. Počítam v duchu každú jednu sekundu. Odbilo dvanásť hodín. A je to tu! Splní sa mi želanie!!

Čakám asi päť minút, čakám ďalších desať, a potom mi to začalo dochádzať. Ta potvorská ryba ma podviedla! Povedala, že je magická len preto, aby som ju pustil. Usmial som sa. Pekná sebaobrana. Vlastne si takto zachraňuje život, a pritom prefíkane využíva svoju zlatú farbu. Také sympatické psychologické mimikry. Ale nehnevám sa, ja každú šikovnosť obdivujem.

(NE) ZLATÁ RYBKA

Ahoj! Volám sa Juraj... Asi čakáte, že napíšem klasiku o rybárovi a zlatej rybke a všetko to známe dookola! Ale pozor, mýlite sa! Len pokojne a pomaly čítajte ďalej!

Moju rodinu ešte asi nepoznáte... Mám jedného brata Timoteja, sestričku Sofiu, mamku, ocka a najzlatší je náš papagáj žako menom Oskar.

Aha! Tak vy ste zvedaví na tú rybku! Ok! Počúvajte. Jedného krásneho slnečného dňa sme sa vybrali na rybačku a tam sa prihodilo niečo divné (určite si myslíte, že sme chytili zlatú rybku, čo sa nestalo). Odrazu sa naša loďka prekotila a my sme skončili vo vode. Našťastie, dostali sme sa na breh. No od tejto udalosti sa môjmu bratovi pohoršilo. Bol zo dňa na deň slabší, ubolenejší, smutnejší... bol veľmi chorý. Prišiel šok! Transplantácia kostnej drene! Šok! Ako jediný z rodiny som bol vhodným darcom. Neriešil som, či to bolí a čo to je. Ideme do toho! A bolelo to! Ale to všetko zostalo zabudnuté! Šok vystriedala radosť! Môj brat sa vyliečil a my sme opäť šťastná a zdravá rodina.

Ale vy ešte stále neviete nič o tej zlatej rybke... Zlatou rybkou v našej rodine je L Á S K A ! ! ! Keby v našej rodine, ale ani na celom svete neexistovala láska, tak by nebolo života, nádeje, šťastia... A tak zlatá rybka, presnejšie láska, nám spríjemňuje život a plní prania...a nie iba tie tri!

A zakončím to rozprávko... a žijú šťastne a...

DOSTALA SOM ČAROVNÚ RYBKU, ALE ...

Bola noc. Všetci už spali, len ja posledná som ešte stále sedela nad učebnicami. To nie je fér! prebleslo mi hlavou. Už aj rodičia spia a ja sa tu ešte mučím. Keby som tak mala čarovnú moc a zrušila školu alebo aspoň odložila zajtrajšiu písomku, nemusela ísť do školy či premenila učiteľky na malé žabky.

„Keby...“ zamumlala som. Prečo sa všetky moje želania nemôžu naplniť? Nejde iba o školu, aj iné veci by som chcela zmeniť. Trebárs byť krajšia, rozumnejšia, možno trochu obľúbenejšia... Lenže takto to rozhodne nefunguje.

„Ja tú písomku asi neovládne,“ zúfalo som si vložila hlavu do dlaní. Chcem, aby zajtra nebola škola. Ešte som chvíľu dumala nad učením, pretože som vedela, že to, aby sa škola len tak vyparila, nie je ani teoreticky ani prakticky možné. Po chvíli som sa na to definitívne vykašľala a krátko nato zaspala.

Skoro ráno som sa zobudila na strašnú bolesť brucha. Vstala som z postele a išla sa napiť vody. Keď je zlé počasie, vždy mi je... no... zle. Teraz hrmelo, po oblohe lietali hrôzostrašné blesky, dážď celou svojou silou búšil na strechu, popadané stromy bezvládne ležali uprostred cesty. Ísť v takejto pl'ušti do školy?! Očividne to nešlo. Prehltla som dúšok vody a chvíľu som spoza okna sledovala tú katastrofu. Aspoň sa uujem z písomky, povedala som si, ale nebola som touto skutočnosťou príliš nadšená. Ešte stále sa mi môj žalúdok zvrátil a skrúcal... Skoro som sa nevedela udržať na nohách. Tak som sa vrátila do postele.

Zobudila som sa o hodnú chvíľu a bez najmenšieho poňatia o čase som vstala a šla sa rozhliadnuť po dome. Napadlo mi, že sa pozriem na hodinky, ktoré mi len potvrdili, že vyučovanie sa už dávno začalo. No čo, pri takejto fujavici, aká bola dnes ráno, sa proste nedá vyjsť z domu. V kuchyni som naďabila na svoju rodinku:

„No pekne, naša slečna má také kruhy pod očami, že sa na ňu nedá ani pozrieť,“ pozdravila ma mama.

„A o koľkej asi tak šla spať? Viem, že včera to nebolo,“ poznamenal otec.

„O jeden, dva tvi, stivi...“ pokračovala moja malá sestrička Monča. Cívela som na nich, ako si v pohode natierali hrianky s maslom a rozprávali sa medzi sebou, akoby som tam ani nebola.

„Natriem ti jednu?“ spýtal sa ma otec. „Ozaj, dnes nejdeš do školy!“

„To ma už napadlo, ocko. Neboj, ani sa tam nechystám a dúfam, že už ani nikdy nebudem musieť,“ odvrkla som.

„Tu máš hrianku, Katka, s čím ju chceš?“

„Ano, Kaka, hjanka tvoja, ceš?“ hrkútala Mončička.

„S mäkkým syrom, šunkou, tvrdým syrom, uhorkami, redkvičkami a kečupom, prosím.“

„Ty si ale žrút, kto si už len dáva takéto guľáše na raňajky...?!“ vybafol na mňa tatko zlatko.

„Tvoja dcéra,“ zachichotala sa mamka. „Kolegyňa z práce mi vrela, že niekde na Korbáčikovej ulici má byť veľkonočný trh so všetkým možným. Mohli by sme ta ísť pozrieť, keď sa zlepší počasie.“

„Super, ale kúpiš mi niečo, nie? Nebudeme predsa len obzerať,“ usmiala som sa na ňu. Potom mi už vážne zaškvrkalo v bruchu, a tak som sa pustila do raňajok.

Vo štvrtok sa počasie umúdrilo, a tak sme sa vybrali do mesta. Mamka stále lietala od jedného pultu k druhému a nevedela sa rozhodnúť. Ja som si zaumienila, že behať sem a tam ako kengura a pozeráť nejaké teflónové panvice... rukavice... náušnice, či čo to je, sa mi naozaj nechce, a tak som šla pohľadať stánok so zvieratkami. Boli tam papagáje aj iné vtáky, škrečky, potkany, myši, ale aj krásni psíkovia a rybky. Jedna mi hneď padla do oka. Nevedela som, či mi ju mamka dovolí, a tak som si ju kúpila za vlastné. Predavačka mi podala igelitové vrecúško plné vody, v ktorom plával oranžový fliachik. Podakovala som a išla nájsť mamu medzi kuchynskými potrebami.

Po príchode domov som bežala rovno do izby, zavrela za sebou dvere a vypustila ryбку do veľkej sklenenej nádoby. Bola naozaj pekná, s veľkými modrými očkami, ale maličkým telíčkom.

„Máš krásne očká,“ prihovorila som sa jej. Ona ako správna ryba mlčala. „No ták, nie si ty náhodou zázračná čarovná rybička, čo mi splní želania?!“ Zase nič. No dobre, pomyslela som si.

„Ale nie je trochu čudné, že som dnes mala písať písomku a školu pre počasie zatvorili? Ako to? Veď v telke hlásili iba drobné prehánky. Niečo mi tu nesedí... Možno to je len obyčajná ryбка, ktorá mi ani nerozumie, pretože ja nerozprávam rybičkovsky,“ uvažovala som v duchu.

„A čo ak ma len skúša a naschvál drží jazyk za zubami?“ rozmýšľala som nahlas. „No keby predsa len rozprávala, tak by asi toho

aj tak veľa nenahovorila, keďže pod vodou sa toho veľa neudeje ...skoro nikdy nič...!“

Zrazu som začula tichučké „chichichi!!!“.

„Naozaj nie je ťažké byť ticho, to máš pravdu!“

Hodila som pohľad na dvere, či to nie je mama hovoriaca tenkým hlasom iba zo žartu.

„Nie, nebola to tvoja mama, chichi!!!“

Zase sa niečo ozvalo. Čo ak je to tá ryba? Chvíľu som na ňu vyjavene hľadela a pozorne som sledovala, ako z jej drobunkých úst vychádzajú zvuky a slová, a vety, a... Myslela som, že snívam. Také niečo a udeje sa to práve mne?! Veď ja mám hovoriacu rybu! To, že som chcela, aby sa ozvala, som nemyslela vážne, a teraz sa jej už ústa nezavrú.

„Áno, viem rozprávať, dokážem plniť želania, i keď to so školou nebola moja práca. Bola som už u mnohých detí a teraz je rad na tebe. Chcem ti pomôcť.“

Usmiala som sa.

„Zdá sa mi, že som sa ocitla v nejakej fantastickej rozprávke! Si fakt skutočná, zlatá rybka?!“

„Vieš koľko detí sa ma na to už opýtalo?! Cestujem od jedného dieťatka k druhému a plním ich najtajnejšie priania.“

„Takže aj odo mňa budeš musieť odísť?“

„Musím, veď na svete je veľa detí. Je to moje povolanie.“

„To mi je ľúto, že tu nepobudneš dlhšie, aspoň by som mala kamarátku.“

„A práve preto nesmieme zdržovať. Povedz, čo by si si priala?“

Narýchlo som jej nevedela čo povedať, a tak mi vyrozprávala o želaniach iných deciek a varovala ma, čo sa môže pri niektorých želaniach stať.

Hneď ráno sme išli čarovať. Najprv sme trošku pozastavili čas, aby sme všetko postíhali.

„Tak, najprv by som si želala byť rozumnejšia, aby som si ďalej nepriala zbytočné somariny.“

Rybička sa na mňa len pousmiala a hneď som si vedela vybrať to správne.

„Čo si ďalej želáš? Toto pre mňa zatiaľ nebol žiaden problém.“

„Mojím veľkým snom je ísť do Ríma. Videla som veľa fotiek, ale zatiaľ som si ešte nič neobzrela zblízka. Poďme sa tam pozrieť aspoň na chvíľočku, máme predsa dosť času!“ Rybka klipla očkami a už sme stáli pred Koloseom. Pričarovala som si aj fotoaparát a všetko som si nafotila. Chodili sme po mnohých výletoch a videli sme veľa krásnych pamiatok.

Na moju úžasnú rodinku som, samozrejme, nezabudla. Pokupovala som im suveníry. Mojej malej sestričke veľkého plyšového poníka, mamke krásne pravé diamantové náušnice a šaty z ozajstných milánskych butikov. Ockovi zasa super fáro. Veľmi som si to užívala. Kúpila som si šaty, po akých som vždy túžila. Riadne som sa pri tom nachodila a unavila.

„Poďme už domov, rybka! Bolia ma nohy a chcem sa vyspať! Možno zajtra ma zase niečo napadne a budeš mať čo robiť,“ povedala som.

„No dobre, aj ja som už dosť unavená.“

Rybka sa otočila a už sme stáli pred našim domom. Čas začal opäť bežať a ja som sa šla vyspať. Mama sa čudovala, že je ešte len ráno a už som ospalá. Neodhodlala som sa jej povedať, že mám čarovnú rybku a práve som sa vrátila z výletu po Taliansku.

Rybka videla, že ju už naozaj nepotrebujem, lebo mi splnila asi všetko, čo som chcela, a tak prišiel čas, aby odplávala k iným deťom. Len čo mi táto myšlienka prebleskla hlavou, rybka zmizla.

„Ani si sa so mnou nerozlúčila,“ zašepkala som s chrapľavým hlasom, lebo do očí sa mi tlačili slzy. Zlatá rybka po sebe nechala len prázdnu sklenenú nádobu s vodou.

„Kde sú moje želania? Darčeky pre mamku, sestru a ocka?“ Pozrela som sa na stôl a ... boli tam všetky darčeky... Dokonca aj foťák s fotkami z tajného výletu s rybkou. Nechala mi tu všetko, čo som od nej chcela, len ... len v menšom vydaní. Teraz je z ockovho skutočného fára príviesok s červeným autíčkom, z mamkiných pravých diamantových náušnic, len flitrové náušničky a z Monikinho obrovského poníka len malinký plyšový poníček.

„No pekne,“ zasmiala som sa a bežala k mojej malej sestričke, aby som jej o tom všetkom povedala a darovala jej plyšiačika.

Stála som pred jej dverami do izby a čudovala sa, s kým to tam asi hovorí. Vošla som pomaličky dnu a čo nevidím?! Rozprávala sa so zlatou rybkou a práve mali namierené do Disneylandu.

„Počkajte, môžem ísť s vami?!“ Ako ste už určite pochopili, rybka odplávala k ďalšiemu dieťaťu – do vedľajšej izby, k mojej sestre.

„Modes, Kaka, pot, pot s nami. Ideme ďaleko, ďaleko az do Bratislavy!“

A tak sme boli zase spolu a chodili na výlety, tentoraz všade tam, kam chcela ísť Monika. To znamenalo – hračkárstva, lunaparky a cukrárne.

Po niekoľkých dňoch nás rybička opustila, ale my sme vedeli, že na nás nezabudla. Išla iba k ďalšiemu dieťaťu či chlapcovi splniť mu jeho úžasné, bláznivé a rozprávkové prania. Lebo detstvo je nekonečná

krajina snov, kráľovstvo fantázie, vesmír zábavy, kde sa môže všetko stať skutočnosťou.

CHYTLA SOM ZLATÚ RYBKU, ALE ...

Konečne piatok! Bolo po škole a spolu s Miškou sme išli domov peši cez Hlavnú ulicu. Pozerali sme sa do výkladov, čo majú nové. V jednom z nich som zbadala žltú mikinu s čiernymi rožkami na kapucni. Tú som veľmi som chcela, ale dvadsaťšesť eur bolo nad moje úspory.

„Joj, strašne ju chcem!“

„Soni, zožeň si brigádu, pomáhaj doma, venči psov alebo roznášaj noviny,“ radí mi Miška.

„Tak to určite!“ ironický tón v mojom hlase bol neprehliadnuteľný.

Vedela som, že niečo pre to musím urobiť, ale nič mi nenapadlo. Rozlúčila som sa s Miškou a vybrala som sa okolo divadla domov. Zamyslene som kráčala nevšímajúc si nič okolo seba, keď som zrazu o niečo zakopla. Pozrela som sa na zem a... Bola to ošúchaná červená peňaženka. Poobzerala som sa dookola, či ma nikto nevidí, rýchlo som peňaženku schmatla a pozrela som sa do nej. Bolo tam presne dvadsaťdeväť eur. Nemohla som tomu uveriť. Našla som toľko peňazí, koľko som potrebovala na vytúženú mikinu. Ba o čosi viac.

„To musí byť znamenie!“ pomyslela som si. Zobrala som peňaženku a bez rozmýšľania som utekala späť do obchodu. Mikina mi sadla ako uliata. Bol to určite osud. Zaplatila som a celá natešená som utekala domov.

Keď som prišla v pondelok do školy, každý naokolo mi pochválil nový prírastok do šatníka. Rástla som od pýchy. Hrdo som vošla do triedy a Miška na mňa pozrela tými svojimi vypúlenými očami. Postavila sa zo stoličky, podišla ku mne a pozrela na mňa, akoby videla ducha. „Soni, odkedy máš tú mikinu? Kde si na ňu vzala peniaze? A prečo si mi nič nepovedala?“ Miška ma zasypala otázkami ako na výsluchu.

„Pod' na záchod, tam ti všetko vyrozprávam.“ Chytila som ju za ruku a ťahala som ju na WC. Všetko som jej vyrozprávala. Miška len ticho počúvala. Nez mohla sa na komentár. Nedala som jej šancu.

Popoludní ma mama poslala do potravín nakúpiť. Dala mi dvadsať eur a dlhý zoznam. Dnes mi však nič nemohlo pokaziť náladu. Aspoň vtedy som bola o tom presvedčená.

Po potravinách som sa motala vyše dvadsať minút, no nakoniec som všetko zohnala a išla som zaplatiť. Predo mnou platila jedna stará pani. Dlhو čosi hľadala po vreckách a potom smutne povedala: „Prepáčte, nemôžem vám zaplatiť, ale keď dostanem ďalší dôchodok, tak vám to

vrátim.“ Bola veľmi zúfalá. Keďže som vedela, že zvyšok peňazí z nákupu mi mama obvykle necháva ako vreckové, povedala som pokladníčke: „Ak môžete, nablokujte mi ten nákup spolu s mojím.“ Zaplatila som a pomohla som babke s taškami.

„Ďakujem ti, dievčatko. V piatok som stratila peňaženku so zvyškom môjho dôchodku. Dodnes ju nikto neprišiel vrátiť, hoci som tomu veľmi verila. Bolo tam iba niečo okolo tridsať eur.“ Starej panej po tvári tiekli slzy.

Aj keď som v tej chvíli už tušila pravdu, opýtala som sa, ako vyzerala tá peňaženka a kde a kedy ju stratila.

„Bola to veľká červená peňaženka. Stratila som ju asi v piatok na Hlavnej ulici.“ Ešte dobre, že som nemala pri sebe žiadne zrkadlo, lebo by som sa na seba nemohla ani pozrieť. Sprostá mikina!

Pomohla som starkej s nákupom až domov a sľúbila som jej, že prídem zas. Jej slová vďačnosti ma nepríjemne pálili. Už viem, čo znamená mať nečisté svedomie.

Doma som rodičom všetko porozprávala. Ako som našla peňaženku, kúpila si mikinu i ako som stretla starú paniu, ktorej patrili peniaze. Poprosila som rodičov, či by mi na ten dlh nepožičali, že si to potom doma odpracujem. Mama a oco neboli z toho nadšení, ale potešila ich moja úprimnosť a požičali mi 30 eur s podmienkou, že si to doma odpracujem.

Večer som zobrala peniaze a utekala som za mojou starkou. Povedala som jej všetko a vrátila som jej peniaze. Videla, ako ma to všetko mrzí, preto mi odpustila.

„Nie každý by sa zachoval ako ty,“ povedala. „Urobila si chybu, ale pokúsila si sa to napraviť. Veď každý z nás robí chyby.“ Starká ma pohladkala po chrbte a ponúkla mi teplý čaj.

CHYTL SOM ZLATÚ RYBKU, ALE ...

Toto bolo poslednýkrát v živote, čo som šiel na rybačku. Už nikdy viac! Teda, nieže by som nerád chodil na ryby. Otec ma berie k jazeru každú nedeľu, ale po dnešku som stratil chuť.

„Matúš, už máš všetko zbalené? O chvíľu odchádzame,“ zavolať na mňa otec. „Áno, môžeme vyraziť!“ s nadšením som odpovedal.

Po dvojhodinovej ceste autom sme prišli k jazeru. Tam nás už čakal môj najlepší kamarát Lukáš a jeho otec. Aby sme otcom nezavadzali, pobrali sme sa s Lukášom loviť ryby na druhý breh. Kým sme obchádzali jazero, Lukáš sa ma spýtal: „Čo by si si želal, ak by si chytil zlatú ryбку?“ „Želal by som si nekonečnú zásobu sladkostí, nový počítač a ako posledné by som si prial, aby som mohol mať ešte 100 ďalších želaní a ty?“

„Ja by som si želal ešte ďalších 100 zlatých rybičiek, takže by som mal 300 prianí!“ víťazoslávne odpovedal Lukáš. Celú zvyšnú cestu sme sa so smiechom dohadovali o tom, kto bude mať viac želaní. Vtedy som však neveril, že sa takáto príležitosť naskytne.

Rozložili sme si stoličky, na udice dali návnady a čakali sme. Za celé dopoludnie sa mi podarilo akurát tak stratiť návnadu. Lukáš na tom nebol o nič lepšie. Slnko už bolo vysoko nad obzorom, keď mi niečo začalo poťahovať lanko na udici. Rýchlo som začal namotávať lanko, až kým som nevyťahol ryby nad hladinu. To, čo som vytiahol, ma veľmi prekvapilo.

Nebola to obyčajná ryba. Nielenže bola obrovská asi ako štika, ale bola zlatá! Neveril som vlastným očiam. V mysli som sa už videl ako najšťastnejší človek na svete. Ryba na mňa čudne zazerala. Otvoril som ústa, že jej niečo poviem, ale ona ma predbehla: „Prečo si ma vylovil z môjho jazera? Nalákal si ma do pasce! Tebe by sa páčilo, keby ti niekto pred nos hodil chutnú potravu a potom by ťa vyťahoval do vzduchu?“

Toto mi vyrazilo dych. Nevedel som, čo povedať, tak som zo seba dostal len: „Takže...ty mi teda žiadne želanie nesplníš?“

„Tak určite! Ty mi robíš zle a ja ti za to ešte splním želanie! Spadol si z hrušky alebo čo?“

„Nie, ale veď... Si predsa zlatá ryбка, musíš mi splniť tri želaní!“ bránil som sa. „Ty nebudaj veríš tým rozprávkam o zlatých rybkách? Radšej splň tri želaní ty mne.“

„Ale ja neviem plniť želaní!“ vyletelo zo mňa.

Ryba sa zasmiala: „Ale veď ja od teba nechcem nič nesplniteľné.“ Bol som trochu vydesený. Až teraz som si všimol, že Lukáš niekam zmizol. „A čo teda chceš?“ spýtal som sa. „Päťkrát obehneš okolo celého jazera, dáš mi všetky tie chutné červíky, čo máš vo fľaši a sľúbiš mi, že sa rýb v tomto jazere už ani nedotkneš, inak ich všetky poštvem proti tebe.“

Predstava, že ma naháňa stádo rozzúrených rýb, nebola práve najlepšia, tak som sa pustil do behu. Jazero bolo obrovské a trvalo mi viac ako hodinu, kým som ho päťkrát obehol. Ryba ma zatiaľ veselo pozorovala z plytčiny. Potom som otvoril fľašu s červíkmi a všetky som vysypal pred rybu. „Maj sa!“ trocha nahnevane som sa rozlúčil.

Bol som smutný a sklamaný. Zbalil som si rybárske potreby a šiel som nazad k otcovi. Len čo som došiel, všimol som si, že sa niečo zmenilo. Namiesto našej starej škodovky stál pri jazere zaparkovaný novučičký čierny Mercedes. Otec sa skláňal nad kufrom plným peňazí a Lukáš (Tak tu je!) so svojím otcom tancovali okolo vreca plného sladkostí.

„Čo sa to tu deje?“ udivene som sa spýtal. „Matúš, neveríš, čo sa stalo! Chytil som zlatú rybku!“ nadšene poskakoval otec a hneď sa hrnul objat' ma. „Bola naozaj krásna, taká malinká.“

„Čože? Ako to?“ čudoval som sa.

„Asi som mal proste šťastie,“ radoval sa otec.

Usmial som sa na otca a hneď som si zobral dve čokolády, no v myšlienkach som nebol až taký nadšený. Prečo mám iba ja stále také nešťastie? Prečo som práve ja musel vytiahnuť tú hnusnú škaredú zlatú rybu? Nemohol ju vytiahnuť Lukáš? No čo už, aspoň som pri tom behaní schudol pár gramov...

O ZLATEJ RYBKKE

Určite si každý z nás predstavuje, ako bude žiť v budúcnosti, len v našej triede sú samí „neplánovači budúcnosti“.

Napríklad taký Trnka. Nebojte sa, on sa tak nevolá, tak ho len všetci spolužiaci prezývajú, pretože sa volá Trnavský. Nerád číta, radšej hráva futbal, rád hrá hry na počítači, ale najradšej chodí na ryby. Chytanie rýb, to je preňho najlepšia zábavka, a to kedykoľvek, len nech berú. Tak, ako v túto poslednú sobotu, keď chytil zlatú rybkku.

Trnka hovorí: „Jéééj, ty si ale krásna a si dokonca zlatá! Ty nemôžeš byť len taká obyčajná rybička, určite si zázračná!“ Nebol najbystrejší, ale v jednej rozprávkovej knihe sa niekedy dávnejšie dočítal, že zlaté rybky plnia tri želania. Tak si to z detstva pamätal a skúsil sa zlatej rybke milo prihovoriť: „Zlatá rybka, zlatá rybka, počuješ ma?“

Dlho-predlho sa nič nedialo, už-už to skoro vzdal, až ho zrazu prekvapil tichučký, takmer nepočuteľný hlások. Potešil sa: „Hurá, tak predsa len zlatá rybka existuje, toto je jej hlas, hlas čarovnej zlatej rybky, ktorá mi splní želania!“ Usmial sa ako mesiačik na hnoji. Na plné pecky sa mu v hlave spustil sci-fi film svojej skvelej budúcnosti.

„Ale aké želania? Čo si mám želať?“ Nevedel. Netušil. Pochytila ho mierna panika. Nasadil smutný ksicht.

Z jeho bezradného úsmevu rybička vyčítala neistotu a riekla povzbudivo jemným hláskom ešte raz: „Ak ma pustíš, splním ti tri želania.“

Trnka sa jej neveriacky a stále ešte v šoku opýtal: „To naozaj?“ Bol v peknej kaši, fakt nevedel, čo si má zaželať.

„Áno, splním ti tri želania. Pusť ma a hovor!“

Po tomto rozkaze ju pustil váhavo späť do vody a začal nesmelo bez rozmýšľania hovoriť, čo mu prvé na um prišlo: „Po prvé, nový mobil, po druhé, nový počítač a po tretie, novú futbalovú loptu. Alebo radšej ...?“

Ale už bolo neskoro. Želania boli vyrieknuté. Už si aj začal predstavovať plnenia svojich prianí, vtom začul krik svojej mamy, ako volá jeho meno a ostal prekvapený ešte väčšmi, lebo na rybách predsa nebol s mamou, ale iba s kamošom Smolom!

„Emil, Emil, vstávaj, zmeškáš školu, vstávaj!“ volala stále dookola mama.

Zobudil sa. Teraz to už vedel. Ach! To, čo práve zažil, bol iba sen. Sen o zlatej rybke!

„Škoda, mohol som mať nový mobil, počítač a loptu,“ namosúreným tónom vyslovil nahlas pretierajúc si spánkom zalepené oči.

„Dobré ráno, čo to vravíš?“ mama vôbec nechápala.

Preto už len v duchu sám pre seba špekuloval: „Možno aj dobre, že to nie je skutočné. Bolo to tak narýchlo, mohol som si vybrať určite niečo lepšie. A hanbím sa, že som myslel iba na seba... Celkom presnú predstavu nemám, ale všetko si radšej pokojne premyslím, čo by som chcel najviac, po čom najviac túžim aj čo by som v živote naozaj chcel dosiahnuť. A prekvapím aj mamu. V sobotu idem chytať ryby, možno pripláva aj tá zlatá, teraz už budem pripravený.“ Takto v duchu plánoval a pri tej predstave sa nedokázal prestať usmievať od ucha k uchu.

A čo vy, čo by ste si želali vy? Ste pripravení na pomoc zlatej rybky? Čo ak sú skutočné? Čo ak nie sú iba v rozprávkach a snoch?

CHYTLA SOM ZLATÚ RYBKU, ALE ...

Sneh odplával, slniečko sa opäť zoširoka usmievalo a farebné jarné kvety vysielali k nemu svoj pozdrav. Moja rodná dedina sa začala meniť na krásnu rozprávkovú krajinku. Ako vystrihnutá z obrázku, mierne upraveného fotoshopom... Všetci ľudia boli šťastní, usmievali sa, užívali si život, len ja...

Ten deň bol celý akýsi zvláštny. Ráno mi „nezazvonil“ budík. Keď som otvorila oči, bol skoro obed. Prezvonila som mame do práce, že som zaspala. Tvárila som sa, že je mi to veľmi ľúto a vyžobronila som od nej prísľub ospravedlnenky pre triednu učiteľku. Sedela som doma sama a... nudila sa. „Je to skvelý program, po akom túži každý školopovinný tínedžer,“ klamala som samu seba. V skutočnosti som túžila po niečom akčnom, napínavom, dobrodružnom...

Keď som sa naobedovala, napadlo mi, že trochu pohybu nezaškodí. Vyšla som teda do záhrady... A vtedy sa to stalo! Môj zrak padol na otcovo vzácné rybárske náčinie. Keďže bývame blízko jazera, pomyslela som si, že taká rybačka môže mať dobrý vplyv na moje zdravie...

Vytiahla som z garáže malý drevený čln, ktorý otec zdedil po dedovi deda, deda svojho deda a keď už bol bezpečne na hladine vody, nahádzala som doň udicu, návnady a napokon aj samu seba. Vyplávala som.

Prvá minúta v strede jazera bola vzrušujúca. Veslovala som, prežívala celé to dobrodružstvo, no keď som zistila, že v okruhu dvoch kilometrov som jediná živá duša, zmizlo isté čaro... Horko-ťažko som „namontovala“ návnadu na správne miesto a už som držala neľahkú udicu vo vzduchu. Mala som pocit, že natáčam nejaký dokument pre Fishing and Hunting, len tabak v ústach mi chýbal...

Trpezlivo som čakala. Otec vždy tvrdil, že rybačka je „šport“ pre ľudí, ktorí majú času dosť. Len trpezlivosť ruže prináša.

Koho by však bavilo dvadsať minút hádzať udicou sem a tam a nič neuloviť?! Zasa som ňou zatočila nad hlavou, ako to robievajú kovboji v amerických filmoch s bičmi, a tentokrát návnada odletela tak ďaleko, že som ani nedovidela na miesto, kde napokon špláchla pod hladinu. Bolo to čosi neskutočné, pretože po veľmi krátkej chvíli... zabrala! Ten moment by si vyslúžil prvé miesto v seriáli Šokujúce

zábery! Nevedela som, čo robiť. Chcela som síce chytiť skutočnú, živú rybu, no bola som nováčikom. Nikdy predtým som to neskúšala. A tak som len ťahala a ťahala, bojovala s ňou ako o život... Bola veľmi „silná“ a „ťažká“... Áno, predstavovala som si pod vodou vráskavca obrovského, no zároveň som sa snažila zachovať zdravý rozum a pochopiť, že v týchto končinách je najväčšou žijúcou rybou sumec.

Poslednýkrát som potiahla a konečne na dosky malého člna dopadlo čosi malé, škaredé, skákajúce, bojujúce... Proste - ryba! Na prvý pohľad celkom obyčajná... No keď som ju opatrne chytila do rúk, zbadala som na nej niečo, nie celkom typické pre vodné živočíchy. Mala akýsi... zlatistý odlesk.

„Wau!“ okomentovala som to okamžite. „A ty si čo zač? Kríženec kapra s akváriovou rybkou?“ filozofovala som nad tou chudinkou, ktorá zatiaľ ťažko prežívala s posledným kúsočkom kyslíka v pľúcach.

„Vodu! Potrebujem vodu!“ prehovoril ktosi ďalší.

Samozrejme, že som sa obzerala a hľadala dotyčného! Koho by napadlo, že sa so mnou rozpráva ryba?!

„Hneď!“ zvolala zasa žalostným tónom.

Uvedomila som si, že toto nie je kapor obyčajný, ale rozprávajúca zlatá rybka možno z príbehu od Puškina, a s výkrikom som ju hodila späť do jazera.

Šikovne som chytila do rúk veslá, no v toľkom strese a zmätku som sa nedokázala doplaviť k brehu... A ona ma prenasledovala!

„Počkaj!“ doliehal ku mne slabý hlások. „Do you speak English? Sprechen Sie Deutsch? Gavariš po rusky? Vous parlez français? Anata ga nihongo o hanasu?“

Pozastavila som sa. „To posledné bolo po akom?“ nedala mi moja zvedavosť.

Zlatá rybka sa zatvárala víťazoslávne. „Po japonsky, predsa.“

Nuž, možno z toho nebude nič zlé... utešovala som sa v duchu. Veď mi tá ryba teraz navrhne, že mi splní priania, nie? Tri, tak ako to býva v knihách! A ešte je aj múdra... Ja toľko jazykov ani náhodou neovládam!

Skúmavo som na ňu hľadela. Naozaj mi pozerala do očí, presne ako som si to predstavovala celý ten čas (trištvrté sekundy), čo som sa k nej otáčala! Bola drobná, milá a dokonca sa... usmievala.

„Nuž, ako to býva zvykom, ja som zlatá rybka a blá blá, pochádzam z blá blá, vymyslel ma blá a teraz ti splním priania ako vďaka za to, že si mi zachránila život a nespravila si si zo mňa sushi,“ blábotala znudene. „Môžeš začať. Čo si praješ? Život na obrovskej lodi,

ktorá sa nikdy nepotopí? Nesmrteľnosť? Alebo čo? Jediné čo ti nemôžem dať, je ferrari f430.“

Nadvihla som obočie. „A to už prečo?“

Na tvári sa jej zjavil malý úškrn. „Veď vieš, je ťažko zaobstarateľné...“

Nemohla som si pomôcť, zasmiala som sa. Na plné hrdlo! Náhodný okoloidúci by si iste pomyslel, že som práve ušla po dvadsiatich rokoch z psychiatrickej kliniky, keď rozprávam smerom k vode a smejem sa bez príčiny... No ja som tú príčinu poznala, a to bolo podstatné!

„Ja ti neviem... Nič také ma nenapadá... A koľko prianí môžem mať? Nejak som to prepočula!“

„Nekonečno. Ja som multifunkčná ryba, plním priania, kým nepovieš, že ti to stačí.“

Padla mi sánka. Tak toto je JACKPOT!

„Dobre, tak aby sme začali! Prajem si, aby som už mala vyštudovanú školu. Základnú, strednú aj vysokú! A s titulom! Môžeš mi tam prihodiť aj dva...“

Očakávala som nejaké silné svetlo, možno záblesk z temnoty, Beethovenovu piatu symfóniu, no nič z toho sa nekonalo. Len som stále stála na okraji otcovho člnu a predo mnou bola malá ryba.

„To už?“

„Áno,“ prikývla.

„Nuž, mám pocit, že ma rozbolela hlava! Asi som príliš vzdelená ...!“ vytlačila som zo seba spokojným tónom.

„Hej...“ bolo jej to úprimne jedno.

Vtom som zbadala svoj odraz na hladine. Zazdalo sa mi, že mám... Akúsi staršiu tvár!

„Počuj, prenesiem ťa v ruke ku mne domov, potrebujem sa na niečo pozrieť...“

V dome som jej napustila plné umývadlo vody, aby mohla dýchať, a postavila som sa pred zrkadlo. To, čo som zbadala, sa mi vôbec, ale vôbec nepáči! Bola som... DOSPELÁ!!! Až teraz som v pozadí počula toho Beethovena...

„Ale... Čo sa to stalo?“ zvolala som zdesene.

„Nemysli si, že ti tie vedomosti do hlavy len tak naskákali...“ plávala do kruhu. „Prešlo pár rokov, čo si chodila do školy...“

„Na tom sme sa predsa nedohodli!“

„Neviem o tom, žeby sme sa na niečom dohodli... Ja si proste robím svoju prácu, dobre?“

„Dobre! Prajem si, aby som bola mladšia!“

Abraka-dabra, pred zrkadlom stalo akési dievčatko. Mohlo mať tak... jedenásť rokov? Nerozmýšľala som dlho.

„Ty ryba jedna zákerná! Nechcela som mať jedenásť!!!!“

„Neuviedla si presný vek...“ spokojne krúžila v mojom bielom čistom umývadle. „Prepáč, ale to bola fakt hlúpa chyba! Začiatočnícka!“

Povzdychla som si. „Prajem si... Aby som mala pätnásť rokov!“

Tentokrát to našťastie vyšlo. Zasa som vyzerala ako ja, normálna, no jedna vec ma ťažila na duši: „Mám ešte ten titul? Aspoň jeden...“

Rybčička sa zasmiala. „Nie, nemôžeš predsa byť doktorkou prírodných vied v takom mladom veku! Ešte si nedokončila ani strednú školu...“

„Fajn... Tak teda budem študovať v budúcnosti... Teraz by som však chcela vedieť, čo mám s tebou spraviť?! Tvoje čary sú mi zbytočné, vždy mi padnú zle!“

Rybka na mňa uprela smutný pohľad. „To je na tebe... Počkaj, ako to zvyknú hovoriť v originálnych rozprávkach?! Aha... Môj osud je teraz v твоjich rukách,“ predniesla tajomným tónom.

„Tak ťa asi vypustím späť do vody...“

Preniesla som rybku naspäť do jazera. Tam patrí. Koniec koncov, je to ryba! A tie patria do vody! Na rozlúčku mi veselo zamávala plutvičkou.

Bolo to kúzelné a magické dobrodružstvo. Som rada, že som mohla niečo také zažiť, to áno... No zároveň som niečo pochopila: Nie nadarmo v rozprávkach dopadnú zle tí, ktorí si prajú viac, než si zaslúžia.

Chytil som zlatú rybkú, ale...bo ako si rýchlo niečo želať

V piatok poobede som pozeral telku. Počasie bolo nepríjemné, za oknami fúkal strašidelný vietor. Všetok prach sa dvihol zo zeme a krúžil po okolí. Nedalo sa ísť von, prachová clona držala všetkých v šachu, tak som len zabíjal čas.

Otec prišiel domov a hneď spustil: „Čo bolo v škole? Nie si hladný? Jedol si?“ Nepočkal na odpoveď, sadol si k počítaču, aby si stiahol e-mail. Vravím viac menej pre seba, že v škole nebolo nič, nie, nie som hladný a jedol som.

„Zajtra ideme na rybačku, pozval nás ujo Viktor,“ povedal oco.

„Počasie je strašné, pozri sa von, nedá sa nikam ísť,“ protestoval som, „nikdy sme neboli na rybách, nechceš si to rozmyslieť?“

„Aspoň budeš na čerstvom vzduchu a nebudeš sedieť pred televízorom. Ak niečo chyťme, môžeme si uvariť obed. Vstávame veľmi skoro!“

To určite! Ak by sme aj niečo chytili okrem nádchy, tak to určite neskončí v hrnci. Rybu treba vypitvať pred varením. Nikto z nás to neurobí, iba ak by sa vypitvala sama, a to sa nestane. Ešte mám v pamäti, ako sa pred dvoma rokmi snažil zabiť kapra na Vianoce. Po tom čo hodinu bojoval s kaprom vo vani a nezvíťazil, kapor sa mu vždy vyšmykol z rúk, zavolať suseda. Dodnes sú známky nerovného boja vyryté na pracovnej doske v kuchyni.

Určite sa nikam nepôjde, počasie je ako rozzúrený býk, vietor opakovane naráža do okien, ktoré mu statočne odolávajú. Každú chvíľu začne pršať.

Ráno ma otec zobudil o pol štvrtej. Okamžite som šiel skontrolovať moju predpoveď počasia. Hm, mýlil som sa, meteorológ zo mňa nebude. Vetrisko sa evidentne zľaklo a urýchlene opustilo našu oblasť. A vzalo so sebou aj mračná na špagáte.

Autom sme sa dostali až k rybníku, rozložili sme udice, posadali na stoličky, zjedli polovicu nabalенých potravín a čakali, čakali a čakali. Ani rozprávať som nesmel, lebo vrava vraj ruší ryby. Teda to je ale zábava. Otec s ujom zadriemali. Ja mám dávať pozor. Úžasná zábava! Sedím vedľa dvoch spiacich ľudí, nemám s kým slovka prerieť a pozerám sa na hladinu vody s rozosiatymi plavákmi. Je mi zima. Ešte aj to slnko mi svieti do očí.

Aha, moja zabrala! Pomaličky priťahujem a – čo je to? Malá zlatá rybka. Čosi vraví, ale nerozumiem jej. Otvára pyštek a ja na ňu nechápavo zízam. Čo mám robiť? Priložím si ju k uchu a počujem slabý hlások.

Preľaknutý držím rybu čo najďalej od seba. Asi mám halucinácie alebo je to prejav nedostatku spánku, alebo ...

Opäť si priložím rybkú k uchu a počujem: „Ak ma pustíš naspäť do vody, odmením sa ti.“

„Ako sa mi ty môžeš odmeniť? Si čarovná? Splníš mi tri želania?“

„Tri nie, je kríza. Môžem ti splniť len jedno želanie. Tak čo si želaš? Ale rýchlo! Nemám veľa času.“

Čo si priať? Rýchlo rozmýšľam. Nový dom ako dedko v rozprávke? To asi nie, čo by som robil s domom. Auto? Nemám vodičák. Peniaze? Na to potrebujem zrejme účet v banke. Čo si priať? Otec spí a on by mi nepomohol. Čo tak vybrať sa okolo sveta? Na to potrebujem pas. Tak aké mám možnosti?

„Rýchlo, ponáhľam sa. Ale dobre si rozmysli, čo si budeš želať. Želanie sa nedá vrátiť.“

Nuž, čo si priať. Nový počítač alebo televízor do mojej izby? Ten mi určite nedovolia. Čo také si priať? Keby som mal čas na rozmyslenie a mohol sa s niekým poradiť. Jedno želanie. Nie je to málo?

„Nevyjednávaj a švihom! Vravela som, že nemám čas.“

„Odkedy zlaté rybky nemajú čas?“

Rybka si niečo šomre, je čoraz netrzeplivejšia. Priložím si ju k uchu a počujem: „Štyri, tri, ...“ Čo? Učí sa počítať? „Dva, jeden. Maj sa!“ Mrskla celým telom, švihla chvostom, ani som sa nenazdal a bola preč. To čo bolo? Nechápavo klipkám očami. No toto! Veď som si nestihol nič želať. Otec sa prebudil. „Veď tu nič nemáš,“ pozeral na háčik, „nevyťahuj udicu z vody každú chvíľu! Neboj sa. Niečo chytíš, uvidíš, len musíš byť trpezlivý.“ Sadol si naspäť na stoličku a zavrel oči.

Nebojím sa, vravím si. Po tejto príhode len tak ľahko nezaspím. Čo také si môže želať chlapec v mojom veku? Všetko je niečím podmienené. Som nahnevaný na seba, že som premárnil príležitosť splniť si želanie. Mohol som si aspoň želať, abymi niekto napísal úlohy do školy. Škoda. Zajtra pôjdem znova na ryby. Čo keby som chytil zlatú rybkú. Čo by ste si želali vy? Rýchlo! Štyri, tri, dva, jeden...

MÔJ HRDINSKÝ ZÁPISNÍK

Meškali sme vždy hlavne kvôli Ferovi, ktorý sa ešte musel rozlúčiť s rybičkou Juditou. Nie, neviem prečo svoju rybičku pomenoval Judita, ani neviem, prečo sa s ňou lúči. Už som sa ho na to viackrát pýtal, ale odpovede som sa nedočkal. V každom prípade sa školská brána zatvára presne o 7:45, pretože stará Kráľočiková nemá ani trošku zľutovania nad deťmi, ktoré bývajú ďalej než ostatní.

Ja a Fero sme totiž z dediny a naša škola je v meste, takže každé ráno musíme vstávať okolo 6:00, potom ja musím ísť asi o 6:15 ísť po Fera, ten sa približne 15 minút uisťuje, že vypol každé svetlo, nakrmil Juditu, vypol televízor a ostatné podobné veci. Takže o 6:30 sa konečne dostaneme na zastávku, kde často musíme čakať ďalších 15 minút na autobus, ktorý pravidelne mešká. Ale zas nie vždy, takže sa na to nedá spoliehať. Cesta do mesta trvá približne 35 minút. Takže sa tam dostaneme okolo 7:30. Ostáva ešte 15 minút na kúpu desiatej a behu do školy.

Pripadáam si ako hrdina, keďže to zvládam každý deň. A čo za to? Nič! Maximálne poznámku za neskorý príchod a vynadanie od starej Kráľočikovej. Potom sa môžem konečne usadiť do školskej lavice a začať robiť domáce úlohy, na ktoré som, samozrejme, nemal čas doma. Nakoniec začne prvá hodina s našou maďarskou učiteľkou matematiky a máme o zábavu postarané.

Naša učiteľka sa volá Ibolya a nevie veľmi dobre po slovensky. Ale aspoň sa na jej hodinách človek zabaví, keď sa snaží povedať jednoduchú slovenskú vetu s maďarským prízvukom a napokon skončí pri tom, ako bola s manželom Lacikem na dovolenke v Miškolci.

A to som vám ešte nepovedal o našom riaditeľovi Ivanovi. Aby som bol úprimný, vyzerá ako postavička z nejakého animáku alebo čo. Oči má veľké ako tenisové loptičky, uši ma dlhé ako zajac a nos ako bosorka. Preto ho väčšina školy volá Bugs. Ako ten zajac Bugs Bunny. Myslím, že by bol celkom problém, keby sa o tom dozvedel, zmysel pre humor nie je jeho silná stránka.

Môj bežný deň pokračuje tak, že sa ja, Fero, Valibuk (tak nazývame nášho spolužiaka Martina, už si ani nepamätám, prečo, prezývku

vlastní už od škôlky) a Peťo vyberieme do centra mesta a čakáme, že sa stane niečo veľkolepé. Prosto stojíme v strede mesta, pozeráme okolo seba a čakáme na niečo, čo by nám mohlo vyraziť dych. Ako keď raz Peťo videl šialene ružové auto a odvtedy hovorí, že už neverí v ľudský rozum. Ako si mohol niekto kúpiť TAKÉ ružové auto ?!

Raz nám Valibuk povedal, ako videl v ranných správach, že okolo našej planéty preletí asteroid. Povedal, že si to nesmieme nechať ujsť a musíme to vidieť. Smutnou správou bolo, že v tom zhone nepostrehol, že asteroid nemožno vidieť vlastným okom, ale len ďalekohľadom. Viete si predstaviť, čo to bolo stáť v tej zime vonku do desiatej, pozeráť sa na oblohu a hľadať maličkú letiacu bodku? Ja vám to poviem. Bol to veľmi, veľmi zlý pocit! Valibuk minimálne dvadsaťkrát skríkol, že ho videl, ale vždy to bolo buď lietadlo alebo vták. Ako si môže niekto pomýliť asteroid s vtákom?! No a keď sme sa na druhý deň dozvedeli, že sme voľným okom vlastne ani nič vidieť nemohli!! Odvtedy si Valibukove informácie vždy radšej preveríme, kým im uveríme.

Po našom pobyte v meste sa ja a Fero vyberieme zas na zastávku a čakáme na autobus, ktorý nás odvezie domov. A poviem vám, že čakanie na autobus s niekým takým, ako je Fero, je seriózne za trest. Viete, Fero je schopný položiť vám otázku, vzápätí položiť ďalšiu, zabudnúť na tu prvú a odpovedať si na tú druhú. Ale človek si zvykne. V najhoršom využívam úžasný vynález: slúchadlá a hudbu. Ani po príchode autobusu sa utrpenie nekončí. Človek musí počúvať Fera, ktorý melie na celý autobus, potom sa k nemu pridajú aj Maďari, ktorých je tiež plný autobus. Keď z neho napokon vystupujete, hovoríte takmer plynule po maďarsky.

Konečne doma! Odhodím tašku niekde, kde ju aspoň chvíľu neuvidím, a začnem pozeráť z okna. Neviem, prečo to robím, ale upokojuje ma to, človek má aspoň chvíľu čas rozmýšľať. Potom si sadnem za stôl a začnem si písať tento denník. Poviem vám, je to zábava. Zapisujem všetky somariny, ktoré sme zažili a povystrájali. Znovu ich prežívam a nasmejem sa ako blázon. A aspoň viem, že keď raz budem slávny a všetci odo mňa budú chcieť informácie z môjho detstva, vyťahnem ako tromf svoj hrdinský zápisník a nájdem tam všetko! Hotová Klára Jarunková, povedal by som! Cítim sa ako hrdina, že toto všetko dokážem.

NÁŠ ZÁPISNÍK

„Deti, zajtra píšeme diktát!“

Vždy, keď naša slovinárka povedala tieto slová, vedeli sme, že je zle. Nikto z našej triedy totiž písať diktáty nevedel. Najlepšia známka bola štvorka a to vôbec nepreháňam. Učka z toho bola zúfalá nielen doslova, ale do každej bodky každučkého písmena. Na hodine sme robili všetky tie trápne dopĺňovačky alebo cvičné diktáty, no nič nepomohlo.

Samozrejme, aj tento diktát dopadol rovnako. Aj teraz sme hodinu zabili opravou a učiteľka si stále lámala hlavu.

Na ďalšiu hodinu prišla do triedy s veľkou taškou na pleci. Všetci sme vypútili oči a boli sme, ako vždy, zvedaví, čo v tej taške má. Sadla si za katedru, zapísala hodinu a veľmi zvláštnym pohľadom sa na nás pozrela a dosť nezvyčajným hlasom povedala: „Milí moji! Toto je naozaj posledná vec, ktorú viem pre vás urobiť. Ak to však nezaberie, jednoducho odídem a myslím to vážne!“

Nechápali sme, čo presne tým myslela, a v triede nastal šum, ktorý veľmi rýchlo narastal. Boli sme ochotní urobiť všetko, pretože sme nechceli, aby odišla. Bola veľmi milá, aj keď ako každá učiteľka vedela poriadne zvýšiť hlas. Robila to preto, aby nám pomohla, a nie preto, že nám chcela zle. Ak sme mali nejaký problém, mohli sme sa jej zdôveriť a nikdy nás neodmietla. Jedinou prekážkou v našom priateľstve s ňou boli – a to už viete aj sami predpokladať – diktáty. Učiteľka sa zohla k taške a začala vyberať poznámkové bloky rôznej farby, hrúbky či dĺžky. Boli dosť ošúchané a vyzerali veľmi používané. Pekne si ich poukladala na katedru, vystrela sa na stoličke a zase si nás všetkých premerala tým zvláštnym pohľadom. Jemne nám začala vysvetľovať: „Toto sú moje zápisníky alebo presnejšie denníky. Začala som si ich viesť, keď som mala desať rokov. Občas som to aj zanedbávala, no niekedy som nevedela prestať a jedným zážitkom som vedela zapísať aj sedem strán. Často som sa spätne vracala k zážitkom a poznámkam. Vždy som mala zábavu z toho, ako som smiešne písala a koľko chýb som tam robievala. Áno, ani moja gramatika nebola vždy ružová. Možno ešte stále nerozumiete, čo od vás chcem. Bola by som rada, keby si každý z vás začal viesť takýto denníček. Každý deň by si tam zapísal nejakú krátku poznámočku. A vždy na konci týždňa alebo mesiaca by ste si ich

doniesli na hodinu a rozprávali sa o tom, čo vás napríklad zaujalo alebo sklamlalo.“

Celý ten čas sme ju počúvali so zatajeným dychom. Ako by to však pomohlo našim známkam z diktátov, nám neprezradila. Nevedela som si to predstaviť, lebo rozprávala tak vyhýbavo od tejto témy. Niektorí spolužiaci si mysleli, že je to maximálne trápne, iní však žiarili nadšením. Tým, ktorí si mysleli, že je to trápne, vadilo najviac to, že sa im o päť minút skrátí čas strávený na facebooku alebo nejakých počítačových hrách. Všetci sme sa ale dohodli, že to skúsime.

Hneď po vyučovaní som zašla do najbližšieho papiernictva a kúpila si zápisník. Doma mi pohľad hneď padol na počítač, ktorý akoby nahlas kričal, aby som ho zapla. S veľkým problémom som sa snažila toto jeho volanie ignorovať a podarilo sa mi to. Hneď, ako som vybalila desiatu, sadla som si za písací stôl alebo skôr som sa iba oprela o stoličku, keďže na nej vyrastal Gerlachovský štít. Neviem, či v tej chvíli sa dal nazvať písacím, pretože sa naň nedalo položiť už ani pero. Celý bol zahrabaný nejakým oblečením, papiermi alebo neumytým hrnčekom. Uvedomila som si, že si už ani nepamätám, kedy som ho naposledy upratovala, a vôbec som nevedela, kedy som na ňom naposledy pracovala. Pravdupovediac, zarmútilo ma to tak, ako to po celý ten čas muselo zarmucovať mojich rodičov. Rýchlo som si tam poupratovala – oblečenie poskladala do skrine, špinavý riad umyla. Konečne to tam vyzeralo ako v izbe študenta. Z tašky som vybrala môj zápisník a ne/oblíbené pero. Prednú stranu som pekne vymaľovala a napísala tam veľkými písmenami predsavzatie. Prvým zážitkom, ktorý som si zapísala, bola dnešná hodina slovenského jazyka, zastavenie sa v papiernictve a upratovanie takmer po sto rokoch. Na záver to všetko prečítala. Mnohokrát som si nebola istá, ako sa píše to či ono slovo, a tak som si ich vyhľadala v slovníku a ubezpečila sa o správnej podobe. Keď sa večer vrátila mamka z práce, nerozumela, čo ma konečne dokopalo k tomu, aby som si upratala v izbe a sama vybrala desiatu z tašky bez zbytočných poznámok.

Takto to pokračovalo každý deň. Na stole som nemohla pracovať, keď tam bol neporiadok, tak som si musela vždy upratať. Zážitkov každým dňom pribúdalo. Každý bol iný. Buď som tam napísala, ako som pomohla babke s nákupom, doma umyla riad, povysávala a tak...

Podobný priebeh to malo u všetkých mojich spolužiakov. Vždy sme sa tešili na naše denníčkové hodiny, keď sme sa mohli poriadne vyrozprávať, ale aj opýtať sa učiteľky, ak nám nebolo niečo jasné ohľadom gramatiky alebo toho, ako zareagovať v rôznych situáciách.

„Deti, zajtra píšeme diktát,“ takto zneli slová učiteľky na konci jednej takejto hodiny. Všetci sme v momente zmlkli. Smiech nahradili obavou.

Diktát sme napísali a všetkým nám bolo jasné, že priemer nebude lepší ako štyri. Pani učiteľka povedala, že sa bude snažiť diktáty opraviť čo najskôr.

Hneď na ďalšiu hodinu nám priniesla diktáty a cestou do triedy sa široko usmievala. Rozdala nám ich. Dosť nedbanlivo sme ich otvorili, a keď sme uvideli známky, mysleli sme si, že to nemôže byť náš zošit. Začali sme diktovať známky: „Dva, tri, dva, dva, tri, jeden, jeden, dva, jeden...“ Nechápavo sme sa obzerali po triede. Z tohto diktátu nebola horšia známka ako trojka. Naozaj, nikto z nás tomu neveril.

Pani učiteľka ešte stále s tým istým úsmevom zatvorila klasifikačný hárok a povedala: „Verila som vám a neľutujem. Vedela som, že raz to spoločne dokážeme. Som na vás hrdá a stále verím, že vždy to bude lepšie a lepšie.“

A práve vtedy som pochopila, ako nám mali tieto zo začiatku trápne zápisníky pomôcť v našej gramatike. Každodennými, pre niektorých naozaj trápnymi piatimi minútami sme sa naučili aspoň niečo, čo nám pomohlo nielen pri tomto diktáte. Každým dňom sme si vylepšili svoju gramatiku, povedali sme NIE počítaču, mali upratanú izbu, pomohli sme tým, ktorí potrebovali našu pomoc, vedeli sme lepšie medzi sebou komunikovať...

Takto sa z našich obyčajných poznámkových blokov stali hrdinské zápisníky. Stali sme sa hrdinami nielen v škole, ale aj doma alebo na ulici úplne bežnými vecami, ktoré nám boli predtým také vzdialené.

MÔJ HRDINSKÝ ZÁPISNÍK

1. kapitola

Volám sa Richard Ruffer. Žijem v Košiciach. S matkou sme sa odsťahovali z Terchovej, keď som mal päť, pretože nás otec opustil. Mama vraví, že otec si našiel inú a lepšiu rodinu. Odvtedy sa s ním nestretávam a žijem si pohodový život. Aspoň som si to doteraz myslel.

„Cukrík! Idem do práce!“ zakričala mama a odišla. Pracuje v nemocnici. Pre mňa je veľká hrdinka, lebo pomáha ľuďom.

Dnes je vonku krásne, navyše odpadlo vyučovanie, tak som sa rozhodol, že sa pôjdem nadýchať čerstvého košického vzduchu.

Crrrr - bzučal mi mobil vo vrecku. Ema. Moja najlepšia priateľka.

„Áno? Tu Rišo.“

„Ahoj! Dnes je nádherné počasie. Poďme na zmrzlinu alebo na niečo chladené, pretože už celá horím!“

„Budem len rád. Kde sa stretneme?“

„Už som skoro pri tvojom paneláku. Poď von!“

Schmatol som kľúče a peňaženku a bežal dolu schodmi za Emou. Okamžite som zbadal jej ryšavé vlasy. Vrhla sa na mňa s takým veľkým a silným objatím, že mi to bolo trochu nepríjemné.

„Rišo! Neuveríš, čo sa stalo! Háďaj!“ povedala Ema šťastným hláskom.

„Hmmm... neviem.“

„Vzali ma...!“ zvolala a pobožkala ma na líce.

Nechápal som ju.

„Vzali? Prepáč, Ema, neviem o čom hovoríš.“

„Na umeleckú školu do Viedne! Och, Riško, po otcovej smrti konečne cítim, že som opäť šťastná,“ úsmev sa jej rozplýval na krásnej nevinnej tvári.

„To je úžasné, Ema, ale to znamená, že...“ Ema ma doplnila:

„Áno, budem sa sťahovať, no budem ti každý deň telefonovať a vždy, keď budem môcť, prídem ťa navštíviť.“

Je skvelé, že sa jej napĺňa sen, no myšlienka, že bude tak ďaleko, mi dodala pocit zúfalstva.

„Riško,“ spýtala sa, „deje sa niečo?“

Trochu som zaklamal, že nič. Prechádzali sme sa po meste so zmrzlinou v ruke, užívali si spoločné chvíle a bol som rád, že môžem

byť s ňou. Išli sme okolo parku, kde sa hrávali deti. Vždy som si tam spomenul na chlapcov z Terchovej.

Vtom blondýavý chlapec kopol tak silno do lopty, až preletela plot a zakotúľala sa na cestu. Dievčatko v ružových šatách vybehlo za ňou... Lenže už bolo neskoro na to, aby prichádzajúce auto zabrzdilo. Bol to okamih. Ema skočila na cestu, odhodila tie ružové šatočky...

„Volajte záchranku! Rýchlo!“ ozývali sa hlasy vokol mňa. Stál som tam, ani som sa nepohol. Stratil som vedomie.

2. kapitola

„Pani Rufferová, bude v poriadku,“ počujem hlas. Vtom som zistil, že ležím na lôžku. V nemocnici.

„Cukríček, bála som sa o teba. Ako ti je?“ šepkala mama. Mňa zaujímalo jediné.

„Kd.. – kde – kde je?“ koktal som.

„Riško, ona...“ začal doktor, ale mama ho pohľadom zastavila. Doktor odišiel.

„Kde, do pekla, je Ema?“ začala ma premáhať zúrivosť.

„Musíš byť silný, Riško. Ema sa zachovala veľmi hrdinsky, ale...“

„Chceš povedať, že...“ slzy mi začali tiecť po tvári. Prečo práve Ema? A teraz? Veď ju prijali na umeleckú školu. Prečo navždy odišla? Zaplatila svojím životom za život malého dievčatka.

3. kapitola

Už niekoľko týždňov som sedel len tak pri okne a pozoroval ľudí na ulici. Už taktó nemôžem žiť. Ema by si priala, aby som sa netrápil. Vyšiel som na ulicu a zadumaný som bezcieľne blúdil. Z bdelého snívania ma zobudil veľký čierny pes, ktorý zrazu stál pred mnou. Mal nádhernú, no zaľúfanú sršť. Všimol som si, že je zranený. Vzal som si ho domov a on sa nebránil. Nemôžem ho predsa nechať na ulici, aj Ema by to tak urobila.

„Čo je TO? Okamžite TO vyveď von!“ kričala mama na plné hrdlo.

„TO som našiel na ulici a TO je pes. Bol opustený,“ chvíľu som tíšil mamu, ktorá však kričať neprestávala. Tak som s TO odišiel do izby. Ležal som na posteli a pozeral sa do veľkých čiernych psích očí. Mama otvorila dvere. Už nekričala.

„Som na teba hrdá, Cukrík. Však ty si TO zachránil“ a usmiala sa, „aké meno TO má?“

„Em.“

„Em ako Ema, však?“ Ticho som prikývol. Keby tu bola Ema, určite by povedala, že som hrdina.

4. kapitola

Dnes idem s Em a so strýkom Michalom na ryby na neďaleký rybník. Nie je to od Košíc ďaleko a príjemne si oddýchneme.

„Cukrík! Je tu strýko!“ zakričala mama.

„Daj mi na neho pozor, Michal,“ zašepkala mama strýkovi do ucha, „v poslednom čase to mal veľmi ťažké.“

„Neboj sa, Kamila, mladému to iba prospeje,“ povedal Michal s úsmevom na tvári. Celú cestu som sa díval na krásu Slovenska.

„Pamätáš sa na pani Barboru Malú?“ opýtal sa ma znenazdajky Michal, keď sme prechádzali okolo ich domu.

„Áno, vždy keď sme išli na rybačku, tak mi upiekla jablkový koláč. Veľmi milá pani a pamätám si aj jej deti. Dobre som si s nimi rozumel.“

„Barbora je mŕtva. Spomínaš si aj na jej manžela? Celé tie roky ju mlátil...ubil ju k smrti... Mal som Barboru veľmi rád.“

„A čo Tomáš a Majka?“

„Ich deti? Žijú stále v tomto dome so starou mamou. Rišo, mal by si ich niekam zavolať. Choďte stanovať.“

„Je mi to ľúto, Barbora bola skvelá žena a...“

„Rišo, prosím, nebavme sa už o nej...“

5. kapitola

Keď sme dorazili na strýkovu chatu, Em behal popri brehu ako blázon a ja som chystal veci na stanovačku s Malými.

„Rišo, idem do mesta kúpiť niečo pod zub,“ zahlásil Michal a odišiel.

Pozrel som sa do Emových tmavých psích očí a ostal v nemom úžase. Bol to krásny pohľad na psiu tvár, ako sa vám snaží povedať, že pre neho znamená všetko.

O necelú hodinu sa Michal vrátil s plnými taškami dobrôt.

„Mišo! Toto bude super stanovačka!“ obidvaja sme sa zasmiali.

„Rišo, keď pôjdeš k Malým, daj ich starej mame túto tašku.“ Zaujímalo by ma, čo sa v tej taške ukrýva.

„Tak choď už a bav sa! Em nech ide s tebou,“ prerušil moje myšlienky strýko.

Na verande som nenápadne nakukol do tašky pre starú mamu Helenu Malú. Bola v nej kopa potravín a nejaká obálka.

Ďalší hrdina v mojom živote.

6. kapitola

Príjemné a veselé miesto sa zmenilo na chladné a pusté. Dorazil som k dverám a zazvonil. Drevené dvere sa pomaly otvárali. V nich stála stará pani v čiernych šatách.

„Dobrý deň!“ pozdravil som sa.

„Och, Riško, ty si mi ale vyrástol!“ povedala Helena a dôkladne si ma prezrela od hlavy po päty.

„Tomáš a Majka sú...“

„Áno, sú doma. Miško nám vravel, že prídeš. Chystáte sa niekam?“

„Rád by som s nimi išiel stanovať.“

„To by bolo skvelé!“ ozvalo sa spoza Heleninho chrbta. Vlasy čierne ako uhlie, oči modré ako oceán, tvár ako obrázok. Majka. Krajšie dievča som nikdy nevidel. Okrem Emy.

„Braček! Ako rád ťa zas vidím!“ ozval sa hlas. Mohutný, vysoký chalan s blond'avými, dlhými vlasmi stál pri Majke. Vždy nám s Tomášom každý vravel, že sme si veľmi podobní.

„Pani Helena, mimochodom, toto je pre vás.“ Podal som Helene tašku od strýka. Nakukla do tašky, vybrala obálku a slzy sa jej rozkotúľali po lícach.

„Hlavu hore! Vždy sa na mňa a Michala môžete spoľahnúť,“ mužne som odpovedal.

7. kapitola

Zastali sme pri brehu a začali sme stavať stan pod mohutnou vrúbou. Tomáš založil malú vatru.

„Veľmi si nám chýbal, Rišo. Ako sa máš? Darí sa ti?“ spýtala sa ma Majka.

„Toto obdobie bolo pre mňa veľmi ťažké. Prišiel som o najlepšiu priateľku.“

„To nám je veľmi ľúto,“ smutne povedal Tomáš.

„Viete,“ začal som, „je neslušné strkať nos do cudzích vecí, ale...“

„Otec mamu celé tie roky bil a dokonca podvádzal. Mama sa o tom dozvedela, a tak sa chcela rozvieť. No otec sa rozzúrila a v jeden večer...“

„Maja, stačí,“ povedal Tomáš.

Majka mi ovinula ruky okolo krku a šepala mi do ucha: „Cítim sa opäť šťastná, keď som s tebou.“ Položil som jej hlavu na plece.

„To je moja sestra! Daj z nej tie ruky dolu!“ rozkázal Tomáš.

„Och, braček, ten tvoj trápny zmysel pre humor,“ dodala Majka a všetci sme vybuchli do obrovského smiechu. Dokonca aj Em vyzeral, že sa smeje. Zvyšok večera sme sa zabávali.

8. kapitola

Nastal čas odchodu.

„Opatruj sa, dieťa moje!“ popriala mi pani Helena.

„Budeš nám chýbať, braček. Čoskoro príď zas!“ usmial sa Tomáš.

„Príď čo najskôr! Em mi bude veľmi chýbať,“ Majka objímala veľkú čiernu kožušinu a slzy jej pritom stekali po tvári. V tú chvíľu som sa zamyslel. Podišiel som k Em a pozrel som sa do jeho psích očí: „Em, odkedy som ťa našiel, vedel som, že mám najlepšieho priateľa. Pomohol si mi spamätať sa, keď som stratil Emu, no teraz musíš pomôcť iným. Ostaneš tu s nimi. Bude ti tu určite lepšie a sľubujem, že za tebou budem chodiť. Dávaj pozor na Majku a Tomáša..“

Toto bol môj skutočný hrdinský príbeh môjho života. Uvedomil som si, že niekedy stačí urobiť málo a urobíte tým tak veľa pre niekoho iného. Mama pracuje v nemocnici, zachraňuje ľudí každý deň. Ema zaplatila vlastným životom za život niekoho iného. Ako som zistil, Michal bez veľkých slov pomáha Malým a ja som zachránil Em. A Em? Ten robí šťastnou Majku. Toto sú skutoční hrdinovia a nie tí, ktorých vidíte v rozprávkach. Títo hrdinovia existujú v mojom živote a toto je môj hrdinský zápisník.

OSCAR ZA BLÁZNOVSTVÁ

Volám sa Michal. No väčšina kamošov ma volá Mike. Asi to bude preto, že dedo pochádza z Anglicka. Ale na tom teraz nezáleží. Ide o to, že som triedny šašo. O mojich šibalstvách by sa dala napísať aj kniha, nielen zápisník, aký si z času na čas píše asi každý pubertiak, teda aj ja. Minulý rok som dokonca dostal Oskara. Alias dvojku zo správania. Mama s babkou tvrdia, že to mám po otcovi. Blbosť! Možno mal tiež dvojku, ale určite nevyviedol to, čo ja.

Najväčším „zločinom“ čo som kedy spáchal, bolo asi to, keď som našej chemikárke, slečne Slimkovej, ako si necháva hovoriť, dal na stoličku kopu listov a len tak pre srandu som na tú kopu položil slimáka. No veď, keď je Slimková, tak je to dosť príznačné, nie? Hnusné? Možno. Ale ako pre koho. S chalanmi sme sa na tom rehlili celú hodinu. Predstavte si, že by vaša učiteľka mala rozmliaždeného slimáka prilepeného celú hodinu na zadku. Na popukanie! Ale ako hovorí príslovie – po smiechu býva plač –, smiech nás všetkých prešiel, keď mi učiteľka navalila pokarhanie riaditeľom. Ostatní sa chichotali a ja som zúrnil na Lauru. Ona to totiž musela nažalovať. Šprtka! Ale aj tak to stálo za to!

K Oskarovi mi však dopomohol matikár Maclík. Bolo totiž Huga – veď viete, prvý apríl, a ja som neodolal niečo nevystrojiť. Totiž privrel som do dverí banán a natrel lepidlom kľučku. Všetko som si zlízol hneď, ako vošiel do triedy s pravou rukou prilepenou na kľučke, ľavou v sadre a s banánom na hlave. Bol som somár! Keby som len vedel o tej zlomenej ruke. Ale na tom nezáleží. Napríklad taký fyzikár Lofner by sa na tom zasmial. Maclík je urážlivý ako mulica. Hneď mi toho Oskara na vysvedčisko hodil, a to bez mihnutia oka. Nepochopil, že smiech je zdravý.

Tak to je tak na úvod z môjho „hrdinského zápisníka“. Ale nebojte sa, ja o sebe určite ešte dám vedieť. Oskar Neoskar!

DENNÍK

Škatuľa je plná starých fotografií, listov, pohľadníc a iných pokladov. Opatrne z nej vyberám denník. Pohľadím jeho tmavohnedý obal. Oboma rukami si ho silne pritisnem na hrud'. Po chvíli ho otvorím a začnem čítať...

Treskúca zima okupovala mesto už niekoľko mesiacov. Neprijemný vietor mi fúkal do tváre. Zastal som pred dverami. Ešte kúsok... Moje skrehnuté ruky sa dotkli kľučky na vchodových dverách Dómu. Vošiel som dnu. Cítil som, ako sa mi omrznuté nohy podlamujú. Z posledných síl som sa pomalými krokmi blížil k oltáru. Od únavy som padol na zem. Veľmi sa mi chcelo spať. Oči sa mi zatvárali a ja som sa ponáral do sna hlbšie a hlbšie...

Mladá žena hľadela z okna. Narodenie, pomerne šťastné detstvo, zasnuby a svadba boli jasnými bodmi jej zložitého života. Rozlúčka s mŕtvym manželom, vyhnanie z hradu, odňatie detí a dedičstva sa však podpísali na jej ustarostenom výraze, ktorý jej pridával na veku. Všetko to ubehlo tak rýchlo!

Otočila sa. Všade dookola bolo množstvo chorých ľudí. Jej pohľad spočinul na tvári mladého muža, takmer chlapca. Panebože, je to ešte dieťa, pomyslela si smutne. Podišla k nevládnemu mladíkovi a začala ošetrovať jeho doráňané a premrznuté telo. Pozakrývala ho a dúfala, že podchladenie nebude preňho osudné. Opatrne vzala misku a začala ho kŕmiť. Už len niekoľko lyžíc... Odložila misku a chytila mladého muža za ruku. Na prst mu navliekla zlatý pečatný prsteň. Pritiahla sa k nemu bližšie a zašepkala: „Nech ťa celý život chráni! Ešte nenadišiel tvoj čas. Si mladý a celý život máš pred sebou...“

Mykol som sa! Prudko som otvoril oči. Nechápavo som sa rozhliadal okolo seba. Bolo ráno. Ležal som na lavici prikrýty hrubou prikrývkou. Vôbec som necítil bolesť. Začal som si obzerať svoje ruky, nohy, telo... Rany i omrzliny boli preč! Záblesk slnečného lúča osvetlil na oltári jednu zo sôch. Spoznal som ženu zo svojho sna. Chvíľu sa mi zdalo, že sa na mňa usmíala.

Myseľ mi pracovala na plné obrátky. Alžbeta Uhorská? Sklonil som hlavu a zrak mi spočinul na ruke, ktorú zdobil zlatý pečatný prsteň.

Dočítam a vstávam. Znova a znova sa ponáram do pocitov, ktoré vo mne vyvolalo čítanie denníka môjho starého otca. Záhľadný príbeh, ktorý pozná celá naša rodina. Zatvorím ho a pohľadím jeho vyblednutý obal.

Cez otvorené okno zafúka vetrík a lúč slnka ožiari prsteň na mojej ruke. Cítim, že starý otec je tu so mnou...

ODKVAPY

r. 1508

„Pomôž mi zdvihnúť tento šuter,“ počul som, ako môj kamarát kričí. Po dlhej a náročnej práci sme si sadli do tieňa novej katedrály, ktorú sme práve stavali. „Táto práca je dosť náročná,“ povedal som, „no aspoň máme robotu.“

Takto vyzeral náš bežný pracovný deň. Pomáhali sme stavať novú katedrálu, ktorá neskôr bola zasvätená svätej Alžbete. Takto sme dreli celých 15 rokov (nepočítam tých, ktorí ju stavali pred nami), až kým sa nestalo niečo, pre mňa predtým vôbec nepoznané. Stalo sa to takto:

Bol normálny horúci letný deň. Pracovali sme, dreli, boli sme celí spotení, no aj tak za nami prišiel majiteľ stavby, že potrebuje robotníka, ktorý by mu pomohol. Ponúkol som sa, veď aspoň si trochu oddýchnem. V ten okamih sa stalo niečo, čo mohlo zmeniť môj život.

„Mám pre teba ponuku,“ povedal majiteľ. „Počúvam,“ odvrkol som netrpezlivo. Pokračoval: „Dostaneš na týždeň voľno od stavby, aby si rozmýšľal nad tým, čo ti teraz poviem. Nášmu chrámu niečo chýba, niečo, o čom budú príbehy, o čom sa budú písať básne, o čom sa bude spievať pár storočí po nás. Vymysli niečo a myslí na jedno, ak to nebude nič poriadne, vieš, kto je mojím najlepším priateľom. Celý vyľakaný som utekal domov, veď majiteľovým dobrým priateľom bol práve náš košický kat. Prechádzal som sa po prírode, po krásnych lesoch, pahorkoch, no na nič som neprišiel.“

Prešiel týždeň a s ním prišiel aj môj posledný deň. Prišiel som za majiteľom, smutne som sa mu pozrel do očí a vtom som dostal nápad.

„Pane, rozmýšľal som dni a noci, až som prišiel na niečo, čo nemá väčšina kostolov, čo by ľuďom pripomenulo ako náboženské, tak ľudské povinnosti. Kostol by mal tak či tak problém s dažďovou vodou, tak som vyriešil aj tento problém. Mnoho ľudí si myslí, že život je krásny, bez ťažkostí, bez problémov a čo je najviac šokujúce, bez hriechov. Preto by som navrhol ísť k výbornému kováčovi, ktorý má mimoriadny talent a zároveň obrovskú fantáziu, aby vytvoril mnohé podobenstvá diabla.“ Majiteľ stavby len vyskočil zo svojej stoličky a utekal, akoby ho samotní diabli naháňali.

O pár mesiacov sa stavba dokončila. Odkvapky boli dokončené. Ako som sa prechádzal, medzi sochami obludami som uvidel jednu ženu.

Po rozhovore s majiteľom (stali sme sa priateľmi na život a na smrť), som sa dozvedel, že kováčova manželka bola mimoriadne krutá, zákerná a on sám ju pokladal za diabla. Úlohu som splnil, piesne o Dóme svätej Alžbety sa spievali dlho po mojej smrti. Aj keď, pravda, boli to piesne o tom, ako tie odkvapy naháňajú hrôzu.

JORDÁN BRISINGR A PREKLIATIE DÓMU SV. ALŽBETY

Jordán "fajčil fajku napchatú tabakom" (v podstate žuval pepermintovú žuvačku) a smeroval do svojej detektívnej kancelárie na oddelení záhad, ktoré si zriadil v budove Štátneho Divadla v Košiciach. Keď vošiel do malej, takmer celej zaprášenej miestnosti s jedným kruhovým oknom, zhodil zo seba kabát na vešiak a vysypal obsah fajky (vypľul žuvačku do koša). Izba nebola malá, ale celá zaprášená, čo vzbudzovalo pocit malého priestoru. Kopili sa tu samé papiere, mapy, rozpísané prípady, uzavreté prípady, starý glóbus a na čiernom žulovom hranatom stole pod okrúhlym oknom stál malý stolný počítač. Na zemi ležali červeno-čierne koberce, ktoré ako väčšina nábytku boli pokryté centimetrovou vrstvou prachu. Nieže by bol Jordán neporiadnik, ale nemal čas upratať si pracovňu. Jordán mal sedemnášť rokov a jeho dedko mu dovolil použiť túto miestnosť na jeho záležitosti, teda ako kanceláriu. Jeho dedko bol zástupca riaditeľa tohto divadla. Jordán bol Majstrom Slovenska v karate, kategórie dorast a mal čierny pás, hoci na to nevyzeral, lebo bol chudý ako pavúk. Na ten pás bol hrdý. Posadil sa na hrubú stoličku k žulovému stolu. Približne o päť minút mu na dvere zaklopal Steev, Jordánov bratranec. Jordán zakričal: „Ďalej! Poď, Steev, sadni si.“ Steev si sadol na malú taburetku vedľa Jordána po jeho ľavej strane. Približne o dve minúty po jeho usadení prišla Ann. Bola to jeho priateľka Ann, ktorá rada športovala a bola samý sval. Jordán ju pozdravil, a keď sa posadila na druhú taburetku po Jordánovej pravici, Jordán vytiahol list so starodávnou pečaťou. „Pozrite, toto ma čakalo v schránke. Otvoríme to?“ „Áno!“ zavelila Ann. „A čo ty, Steev?“ opýtal sa Jordán „Súhlasím,“ povedal Steev. A tak otvorili list. Otvorili ho tak, aby neporušili pečať. „Pre budúce použitie.“ Vysvetlil Jordán. Vytiahli list. Na ohorenom starom pergamene stálo:

Luis san Chuan de la Acaisier
Som vratký sťa rebrík a mraky sú fialové,
Že nebo zelené je alebo modré lístie opadne.
Žlté oko mám, jeden roh kratší mám,
A Ústa dokorán 3x ohňom som sám.
Ďalšie číslo vám dám, keď rozlúštite

Túto hádanku. rááám. o v Ríme je nič.

6

Romano.

„No, tak čo urobíme?“ opýtal sa Steev. „Naozaj, čo?“ pridala sa Ann. „Ja si myslím, že by sme to mohli skúsiť vyriešiť,“ povedal Jordán a všetci mu dali najavo kývnutím hlavy, že súhlasia. „Zajtra o deviatej ráno u nás doma,“ povedal Jordán, „naši nebudú doma.“ Po tomto rozhovore sa rozišli.

Jordán kráčal temnou ulicou okolo policajnej stanice a nazrel do opusteného parkovacieho dvora. „Hmm, otcovo auto tu nie je, asi je ešte v práci,“ pomyslel si a pokračoval ďalej smerom k parku. Jordánov otec bol dopravný policajt Jeff. Keď k nemu došiel, zastal a započúval sa, nič nepočul. „Hmm, asi už je sedem preč.“ Pokračoval smerom k nemocnici. Prešiel okolo závery a pokračoval smerom dozadu. Keď šiel okolo budovy internej medicíny, spomenul si na mamu Elvu, ktorá tu pracovala, ale momentálne bola doma. Keď konečne došiel domov, zvalil sa do kresla a zodvihol nové noviny.

Na druhý deň sa Brisingrovci zobudili o 6:40. Bola sobota a už im niekto vyzváňal na zvonček. Jordán vysvetlil rodičom, že si pozval Ann a Steeva kvôli niečomu zo svojich záležitostí. Rodičia pracovali aj cez víkendy, ale iba výnimočne. Keď Elva a Jeff odchádzali, povedal Jeff Jordánovi: „Nerobte neporiadok a nepleťte do toho políciu bez toho, aby som o tom, čo sa stane, vedel ako prvý. Dobre?“ „Dobre,“ povedal Jordán Jeffovi. Po dvadsiatich minútach po tom, čo Jordánovi rodičia odišli, sa začali schádzať v Jordánovej izbe. Keď sa všetci usadili okolo Jordánovej postele, Jordán povedal „No, sme tu všetci. A týmto začínam toto zasadanie...“ smial sa Jordán.

„Už ste nad tým divným listom trocha rozmýšľali, ľudia?“ opýtala sa Ann.

„Ja áno. A asi som zistil, o čom sa v tom liste píše. Počúvajte.“ Jordán vytiahol list a začal vysvetľovať, na čo prišiel od raňajok. „Takže, keď si všimnete, nájdete tu plochy, z ktorých asi niekto niečo zoškrabal. Tu:

Túto hádanku. rááám. o v Ríme je nič.

A ešte tu: Romano .

Potom som si ešte všimol tieto podčiarknuté slová: 1. Luis 2. Chuan 3. Acaisier 4. A . Pamätáte, ako sme v škole riešili doplnovačky, kde sme mali za úlohu doplniť slová, aby dávali zmysel celé vety a nie to, čo sme dopĺňali? Mohli by sme skúsiť urobiť niečo podobné so

slovami, ktoré sú podčiarknuté. A premiestniť ich na miesta, kde je to niečo vyškrabané. Za pokus to asi stojí. A pokiaľ máte iné riešenie, rád by som si ho vypočul," zakončil Jordán svoje vysvetľovanie a spýtavými očami sa zahľadel na Ann a Steeva. „No... ja by som to skúsila, keďže mi nič momentálne nenapadá.“ „A aj ja by som to skúsil. Keďže som zabudol, čo sa vo zvitku písalo.“ zakončil Steev. A tak sa dali do skúšania:

„No a čo takto?“

Chuanráám. Acaisiero, v Ríme je nič.

A Romano Luis.

Navrhla Ann. „Mohli by to byť správy od jednej mafie pre druhú, alebo mená osôb, ktoré niečo usilovne hľadajú,“ odôvodnila Ann.

Tretí deň od otvorenia listu...

„Mám pocit, že sme vyriešili druhú časť úlohy, ale nevieme, koho, alebo čo to ten človek myslel.“ oznámil Jordán svojej kamarátke Ann a bratrancovi Steevovi. „Podľa teba je to budova alebo človek?“ opýtal sa Steev. Mal totiž pocit, že to bol ich známy vojenský veterán, ktorý si z nich uťahuje. „Mne sa zdá, že je to budova,“ povedal Jordán a začal čítať, prečo sa tak rozhodol. „Jedno veľké žlté oko mám, trikrát ohňom som sám a ústa dokorán mám. Ono to musí byť gotická budova. Tie majú tenké veže ako rohy. A obrovské dvere na vstupovanie... To by vysvetľovalo tie ústa dokorán. Neviem však prísť na to, čo je to číslo šesť, hm?“ „Asi áno,“ odvetili obaja. „Takže to bude veľká budova s obrovskými vstupnými dverami. A teraz ďalej. Táto časť je dôležitá. To oko budú asi hodiny na tej budove. Plus k tomuto máme aj jednu podstatnú pomôcku, prečo tá vec nie je človek. Má dva rohy na hlave. „Teda dve veže, ako si vravel, a podľa textu je jedna kratšia,“ zakončila Ann. „Presne tak,“ povedal Jordán. „A preto by sme mali zistiť, akú budovu to myslel. A začneme... na internete!“ „Skvele! S internetom pracujem najradšej... a chcem sa opýtať, môže to byť aj katedrála, nie?“ „Asi... Áno, myslím, že máš pravdu. Musí to byť katedrála a...“ „podľa všetkého to bude Dóm sv. Alžbety!“ vykrikla Ann.

„Ann? Mohla by si zbalíť pitie a nejaké jedlo pre nás troch? Díky. A prosím ťa, vezmi si takých päť éčiek. Áno, stretneme sa pri katedrále o takých dvadsať minút. Okej?“ povedal Jordán Ann. „Steev, my bežime ku mne do kanclu po foťák a baterky! Hej? A po nejaké eurá.

Zídu sa na vstupy do múzea. Bežíme, aby sme boli v Dóme skôr ako Ann.“

O dvadsať minút...

„Ahojte!“ pozdravil Jordán Ann a Steeva. „Máte peniaze a to ostatné?“ „Máme!“ Povedali Ann a aj Steev. „Pôjdeme hľadať číslo šesť,“ oznámila Ann. „Prečo?“ opýtal sa Jordán. „Zistila som, že to číslo asi nebude na tom liste len tak. A preto si myslím, že máme nájsť niečo, čo sa na to číslo aspoň podobá. Nie?“ „No asi áno.“ Prisvedčil Steev. „No v podstate áno. Nemám námietku a ani iný nápad. Takže hľadáme číslo šesť.“ Rozdelili sa a každý pátral vo vymedzenom sektore. Nemala sa tu sláviť omša ešte asi tri hodiny, a tak postupovali ďalej. Zrazu sa Steev, ktorý mal pátrať pri oltári, šmykol a len tak tak sa zachytil o podstavec pod sochou Panny Márie. „UFF!“ pomyslel si. „To som mal ale šťastie.“

A vtom zbadal značku, ktorú sčasti zakrývala jeho ruka. Narovnal sa, odtiahol dlaň a uvidel značku vysokú približne ako jeden článok ukazováka a širokú tri centimetre. Vo vnútri bol znak podobný číslu šesť, ale nebola to šestka, skôr to vyzeralo ako ornament. A bol tam krížik s bodkou napravo od „šestky“. Vytiahol mobil a zavolał Ann a Jordána. „Stretneme sa vo Východoslovenskom múzeu pri Košickom zlatom poklade. Áno. Potom vám to vysvetlím.“ Keď sa stretli v múzeu, Steev s ostatnými si nachystali peniaze a kúpili vstupenky. V múzeu sa opýtali na knihu výplat z pätnásteho storočia a potom na nejaké knihy, kde sa dá naučiť švabach. O desať minút už všetci traja lúštili staré záznamy v knihe, ktorú im ukázal sprievodca. „Bingo! Aha, čo som našiel!“ vykrikoł Jordán. „Pssst!“ Ukázala na tabuľku z nápisom nerušiť a nerobiť hluk. „Wau, tu je tá značka! A tu sa píše..., že tú značku... tam vytesal tesár... Štefan a... nedostal zaplatené... a tu je asi perom pripísaná nejaká adresa aha: Ulic...a mi..e..ru č..1.0! A pod tým je asi niečie meno Er..nes..t Jak..o..by!“ „Myslím si, že by sme tam mali ísť. Vyzerá to byť napísané len nedávno a okrem toho Ulica mieru je v centre mesta. Je to tam bezpečné.“ „Súhlasím!“ „Aj ja!“ A vydali sa na Ulicu mieru číslo 10. Doraziť tam nebol takmer žiadny problém. Steev mal GPS na mobile a orientoval sa na ňom výborne. Keď tam došli, práve vychádzala jedna pani. Mohla mať asi tak po päťdesiatke a Jordán sa jej opýtal: „Dobrý deň. Prosím vás, mohli by ste mi povedať, kde býva pán Ernest Jakoby?“ „Áno, mohla. Je to môj manžel. A predpokladám, že vy budete pán Jordán Brisinger.“ Jordán bol zaskočený až tak, že nedokázal hovoriť. „Teší ma.“ Vykoktal zo seba nakoniec. „A mohli by sme sa s ním aj stretnúť? Chceli by sme sa

o niečom porozprávať.“ opýtal sa jej. „Áno, mohli. Ale musíte ísť so mnou do nemocnice. Je chorý a nevedia mu pomôcť.“ „Och, samozrejme, že by sme mohli ísť s vami,“ odvetil jej Jordán a šli. Keď tam došli, bol asi obed, a tak si pred nemocnicou zajedli z toho, čo im doniesla Ann. O takých dvadsať minút vošli do izby pána Ernesta a on ich pozdravil. „Ách, vitajte pán Jordán. Som šťastný, že s vami prišiel aj pán Steev a slečna Ann.“ A ukázal na Steeva aj na Ann. „Chcem sa s vami porozprávať o dôležitej veci, pán Jordán, a s vami tiež, kolegovia.“ A znovu ukázal na Ann a Steeva vedľa Jordána. „Viete, že značka na stĺpe je značkou vašich predkov, pán Steev?“ „Nie.“ „Pre nezaplatenie mzdy. A preto uvalil na vtedajšieho panovníka, na všetku prácu na katedrále a, samozrejme, aj na katedrálu samotnú, „kliatbu“. Na katedrále sa nikdy nedostavia veža. Asi ste si všimli, že veža je dostavaná, ale už nie je gotická ani baroková. Správca odmietol vyplatiť kamenárskeho majstra a on vyryl značku na stĺp, na ktorom vtedy pracoval. Našli ste ju hneď vedľa oltára napravo. Bol to nielen znak jeho práce, veď tam pracovalo veľa majstrov, ale aj tajný odkaz pre ostatných majstrov, že mu za prácu nezaplatili To bol ten krížik a bodka. Podľa toho ostatní majstri vedeli, že správca je nepoctivý a nezaplatí im. Preto všetci odmietali ďalej pracovať. A tak si mnohí mysleli, že stavba je prekliata.“

„Zaujímavé!“ podotkol Jordán. „A ten kamenár bol môj praprapra-?“ „Ĥm, no áno, váš a Steevov! Dosť ma to mrzelo, že som tento objav nemal ako zverejniť kvôli môjmu zdraviu. Ocitol som sa tu v nemocnici a až meno ošetrojúcej lekárky ma naviedlo na myšlienku, že by sa táto informácia mohla dostať aj s vysvetlením na verejnosť. Poprosil som manželku o pomoc, a keď sa potvrdilo, že je to správna stopa, tak sme vám poslali ten pergamen.“

Ann a Jordán na Steeva vyvalili oči a stáli tak na mieste asi minútu. „No o tvojom talente sa porozprávate neskôr. To je všetko.“ „Ďakujeme.“ „Dovidenia.“ „Skoré uzdravenie!“ pozdravili všetci, keď odchádzali von. „No, takže máte plán?“ spýtal sa Steev Jordána a Ann. „Nie.“ odvetil Jordán. „Musíme sa o tomto všetkom porozprávať s mojím otcom. Pamätáte si?“ Prikývli.

Doma...

„Ahojte! Sme späť! A musíme sa porozprávať s tebou, oci.“ (Bola sobota) „Áno? So mnou?“ „Áno, s tebou,“ potvrdil Jordán „Musíme ti povedať toto....“

„Hmm, to je zaujímavé. A bol ten pán dôveryhodný?“

TAJUPLNÉ PRÍBEHY Z DÓMU SV. ALŽBETY

Veľmi dávno, keď Košice boli ešte malým mestom a uprostred nich sa staval veľký chrám, v meste sa objavil záhadný muž - Christian. Bol veľmi šikovným staviteľom a sochárom, a tak sa stal vážnym majstrom pri stavbe kostola. Christian bol veľmi pohľadný počerný muž s tými najziarivejšími modrými očami. Jeho výraz bol vždy veľmi vážny a neprístupný. Ľudia sa k nemu správali s rešpektom a odstupom, ale cítili, že aj napriek veľmi slušným spôsobom, sa netúžil s nikým zblížiť. Bol zdvorilý, ale neprístupný. A tak si začali mešťania o ňom vymýšľať historiky, niekedy aj nie veľmi lichotivé.

Stavba chrámu bola ukončená a majstri sa venovali už len výzdobe sochami a reliéfmi. Každú nedeľu prichádzali na omšu ľudia z mesta i okolia a obdivovali veľkolepú krásu novej dominanty mesta. Aj Christian chodieval každý týždeň a stojac trochu bokom sústredene v duchu prednášal svoju modlitbu k Bohu.

Až raz, keď zazneli prvé slová kňaza, otvorila sa brána do kostola a v slnečnom svetle sa zjavila tá najkrajšia mladá žena, akú kedy Christian videl. Hnedé dlhé vlasy jej spočívali rozsypané po pleciach, oči jej žiarili nadšením z chrámu a na sýtočervených perách jej pohrával úsmev. Keď dievčina zistila, že všetky oči sú na nej, sklonila hlavu a do líc sa jej nahrnul rumenec.

„Prepáčte," povedala takmer nečujne a rýchlym krokom prešla k lavici.

Hlavu mala stále sklonenú a bola ponorená do svojich modlitieb. Christian od nej však nemohol ani na chvíľu odtrhnúť oči. Mala tvár anjela, krásne belasé oči, pokojný a láskavý výraz. I keď bola vysoká, pôsobila krehko ako víla. Christian pocítil taký príval lásky, aký doteraz nezažil. Vedel, že stretol svoj osud, a bol rozhodnutý spoznať neznámu krásavicu. Od toho dňa nepremýšľal o ničom inom a na ďalší týždeň pred omšou položil na jej miesto v kostole sedmokrásku. Anastasia našla kvietok, zapichla si ho do vlasov a vôbec nepremýšľala, odkiaľ sa tam vzal. Až keď na ďalší týždeň opäť našla drobný kvietok na lavici, začala tušiť, že jej chce týmto niekto niečo povedať. Vôbec netušila, kto môže byť tajný ctiteľ. Až raz, keď na trhu kupovala ovocie, oproti nej kráčal Christian. Zľahka sa usmial a pozerajúc jej do očí, vložil jej do košíčka s ovocím drobný kvietok.

Po tomto stretnutí Christian nasledujúci týždeň zanechal s kvetinou aj lístok s krátkou správou. Anastasia odpisovala Christianovi a lístky schovávala v tmavom kúte kostola, kde ho dávala do štrbiny medzi kameňmi chladného múru. Potom vždy zapálila sviečku, aby Christian vedel, že odkaz tam nájde. Mladí ľudia si takto každý týždeň vymieňali správy. Ale neprajná suseda Anastasia raz Christiana predbehla a prečítala si cudzí odkaz. Vrátila ho naspäť, ale rýchlo utekala za rodičmi Anastasia a navymýšľala si o mladej dvojici veľa nepekných klamstiev. Tí sa nahnevali a rozhodli sa chodiť do iného kostola. Keď Christian márne čakal na Anastasiu vo veľkom Dóme, pochopil, že sa muselo niečo stať. Možno je chorá alebo je načisto preč. Povedal si, že nič nestratí, ak sa pôjde opýtať rovno do jej domu, kde chcel rodičom svojej milej povedať o svojej láske k ich dcére a požiadať ich o jej ruku. Rodičia boli prekvapení jeho návštevou, nebola im po vôli, ale povedali si, že mladíka v slušnosti vypočujú. Vtedy sa dozvedeli smutný príbeh mladého tajomného muža, ktorý vyrastal v slnečnej krajine, v rodine váženého staviteľa, v krásnom veľkom dome plnom lásky. Jedného dňa sa stalo veľké nešťastie. Jeho rodné mesto zachvátil veľký požiar, v ktorom zhorel aj jeho dom a stratil pri tom aj svojich blízkych. Bol veľmi nešťastný a nemohol viac ostať tam, kde mu každý strom, každá ulica pripomínala tú nesmiernu stratu. Dovoľal sa o stavbe veľkého chrámu v cudzom meste, a tak si povedal, že skúsi svoj smútok prehlušiť prácou na veľkolepej stavbe, aby tak vzdal hold svojmu otcovi, ktorého nesmierne miloval. Nikdy by si nebol pomyslel, že jeho ubolené srdce môže zažiť lásku.

Keď sa takto vyznal zo svojich citov, Anastasiini rodičia dojatí jeho príbehom pochopili, že je to slušný, dobrý a pracovitý človek a súhlasili, aby sa mladí ľudia vzali. O túžbach, ktoré si písali, sa ľudia dozvedeli, a preto na mieste, kde Anastasia zapalovala sviečku pre Christiana, každý kto vošiel do kostola s modlitbou alebo želaním, zapálil svoju sviecu dúfajúc, že aj jeho túžba sa naplní tak ako Anastasiin.

Christian na kostol umiestnil niekoľko hláv drakov s hrozivým výrazom, aby odradili zlomyseľníkov od klebiet. Aby vždy, keď sa prežehnajú, pri pohľade na kostol nezabudli, že klebety a zlo sa nevyplácajú.

TAJOMSTVÁ DÓMU SV. ALŽBETY

„Čo myslíš ? Čo je za tými dverami ?“ opýtala som sa Lenku s rukou na kľučke.

„Denisa! Tam nesmieš! Tá červená šnúra okolo tam nie je pre parádu,“ pokarhala ma Lenka.

„Ale no tak... nebud' suchá. Chcem vedieť, čo tam je,“ odvetila som jej a stisla kľučku.

Dvere zavrzgali a so škripaním sa otvorili. Ovanul ma studený vzduch. Vošla som do chodby, otočila sa a zbadala som ako sa na mňa Lenka mračí.

„Denisa pod' odtiaľ! Si v kostole! Čo keď niekto príde?“

Bolo už po desiatej hodine večer. Do Dómu svätej Alžbety sme sa dostali pomocou Lenkinej babky. Ona je totiž kastelánka. Vlastne, keď sa tak zamyslím, tak každá jedna žena z ich rodiny bola kastelánka práve v tomto kostole. Nikdy mi to nešlo do hlavy. Vedela som, že sú pobožní, ale až tak? Zatriasla som hlavou, aby som odohnala myšlienky a venovala sa tomu, načo som tu prišla. U Lenky doma som v knižnici narazila na dosť starú knihu. Otvorila som ju a začala čítať, dočítala som sa v nej o naozaj zaujímavých veciach. Stálo tam, že tu, v Dóme sv. Alžbety, je mapa k „pokladu“. Ten poklad môže byť myslený len metaforicky, no aj tak mi to nedalo. Dlho som presviedčala Lenku, aby sa do toho so mnou dala, a teraz mi to vyšlo. Prišli sme vyzbrojení baterkami a mám v pláne prehľadať každúčký kútik tohto veľkolepého kostola.

Lenka nado mnou len krúti hlavou a pokladá ma za blázna. No ja tej knihe verím. Nevieam prečo, proste cítim, že je tu naozaj niečo ukryté.

„Tak pod' už!“ zavolala som na ňu. Začula som len slabé šuchnutie Lenkiných šiat a potom hundranie za mojím chrbtom. Už je tu, pomyslela som si.

„Máš naozaj blbé nápady,“ zahundrala.

„Dobre, dobre to som už počula,“ zasmiala som sa.

„Teraz sa pozorne dívaj, či neuvidíš niečo netypické, niečo, čo tu nepatrí,“ šibalsky som na ňu žmurkla.

„Ehm, Deni? Ráta sa do toho aj toto?“ opýtala sa a namierila lúč baterky na zem. Najprv som to nevidela, ale keď som sa lepšie prizrela, zbadala som akýsi do zeme vrastený kus kovu. Zohla som sa a zatahla za to. Vysunulo sa to a obidve sme sa na seba s údivom pozerali. Vyzeralo to

ako uško od hrnčeka. Chytila som to a silno zatiahla. Nič, ani sa to nepomohlo.

„Nepozerať na mňa, ako sa trápim, a prilož ruky k dielu,“ zafučala som na Lenku. Kľakla si ku mne.

„Na tri?“ povedala som.

„Raz, dva, tri!“ vyfúkla som vzduch z pľúc a z celej sily sa zaprela. Niečo zaškrípalo.

Zvládli sme to! Ten kameň sa dá dvihnúť. Teraz sme si vytvorili malú škárku. Sme príliš slabé na to, aby sme to zdvihli. Musíme si niečím pomôcť. Húkala som potichu. „Aha ... tam je kus dreva!“ zvolala Lenka a pobehla po to. Strčila to do škáry a obe sme sa o to s celou silou opreli. Kameň sa pohol. Ale len trochu. Opakovali sme pohyb dookola, až sme konečne celý kameň odsunuli, a celé spotené klesli na zem, fučali sme, ako keby sme zabehli maratón, a to sme len odsúvali prinajmenšom stokilový kus kameňa.

„Preboha,“ zašepkala Lenka a namierila prst do tmy. Pozrela som sa tým smerom a nič som nevidela. Zobrala som baterku do ruky a zasvietila na to miesto. Odkryli sme tajné schody. Pod kameňom sa skveli točité schody, ktoré zostupovali dole do podzemia. Vyskočila som na nohy a pustila sa po nich. Ovalil ma vlhký, studený vzduch, ktorý páchol ako pleseň.

„Uch, tie schody sú ale riadne dlhé,“ poznamenala Lenka.

„To hej, ideme po nich už aspoň 10 minút a ešte stále nevidím koniec,“ povedala som a pridala do kroku. Hnala ma zvedavosť, nevedela som sa dočkať, kedy bude koniec týchto schodov a kedy objavím ten „poklad“.

„Už ho vidím!“ zvolala som radostne, už len dva schody a som dole. Ocitli sme sa v ďalšej chodbe.

„Aha, čo to, pre Boha živého, je?“ zasvietila som na stenu, kde sa objavili symboly.

„Čo to je?“ opýtala sa Lenka rukou prechádzajúc po symboloch vyrytých do kamennej steny.

„Vyzerajú ako náboženské,“ poznamenala Lenka.

„Máš pravdu, až na tento,“ povedala som ukazujúc na symbol. Bol to kruh v kruhu. Väčší prázdny kruh ohraničoval malý vyplnený.

„Vieš čo to je?“ opýtala som sa s úsmevom.

„Nie,“ pokrútila hlavou Lenka.

„Volá sa to cirkumpunkt. Nedávno som o tom čítala v jednej knihe. Tento symbol je alchymistický, teda to si myslia skoro všetci,“ poznamenala som a vrhla som na Lenku krátky pohľad a dala sa ďalej do rozprávania.

„No okrem iného označuje aj oveľa viac vecí, má tucty významov. V Egypte to bol symbol boha Ra, teraz ho používajú ako symbol Slnka, okrem iného predstavuje aj duchovno, čiže Tretie oko, no používa sa aj ako znak osvietenia. Myslím si, že tento symbol nám má pomôcť pri hľadaní toho pokladu. Všimni si, všetky ostatné symboly majú spoločné niečo s náboženstvom, no tento je odlišný,“ ukázala som na malý krúžok a vtedy mi svitlo.

„Ukáž mi tvoj prsteň!“ zvolala som. Lenka si sňala prsteň a dala mi ho do ruky. Oči sa mi v úžase rozšírili.

„Celý čas máme kľúč pri sebe! Že mi to skôr nenapadlo! Vždy som sa čudovala, čo za divný obraz to na tom prsteni máš,“ povedala som a priložila prsteň k stene. Zapadol, ako som predpokladala. Lenka na mňa nechápavo hľadela.

„Leni, ten istý symbol, ten cirkumpunkt, ktorý je na stene, máš ty na prsteni,“ usmiala som sa na ňu. Točila som prsteňom a tlačila. Zrazu sme začuli šŕuknutie a stena sa pomaly otvárala.

„To si robíš srandu!“ zhĺkla Lenka. Podala som jej prsteň a začala si ho obzerať. V strede sa jasne skvel cirkumpunkt, ktorý bol zakamuflovaný kvietkami a lístkami okolo. Od úžasu otvorila ústa.

„Ako je možné, že ty si si to všimla a ja ... ja, ktorá som ten prsteň zdedila so slovami, že ho mám opatrovať ako oko v hlave, som si to nevšimla ani raz?!“ Pokrútila hlavou. Len som mávla rukou a vstúpila do diery v stene. Za mnou vošla Lenka a kamenná stena sa s buchotom zavrela. Vystrašene sme na seba pozreli. Zsvietili sme do miestnosti, boli tam sviečky, a tak sme ich pozapaľovali, aby sme si šetrili svetlo v baterke. Miestnosť vyzerala ako knižnica. Bola tam stará presklená skriňa preplnená knihami.

„No poď, musí tu niečo byť, keď nás to doviedlo sem,“ žmurkla som na ňu a pustili sme sa do hľadania niečoho, o čom sme nevedeli, ani ako to má vyzeráť, alebo čo to má vlastne byť. Našla som malú, starú, tenkú knihu pokrytú hrubou vrstvou prachu s nápisom Laus Deo – je to po latinsky. Znamená to Chvála Bohu. Vzbudila vo mne podozrenie, že tu niečo bude. Všetky knihy boli od nejakého autora. No táto mala len názov, žiadny autor ani nič iné. Všetky knihy boli vo všelijakých jazykoch, niektoré som nevedela ani identifikovať, no táto jediná bola po latinsky. Hneď som po nej siahla.

„Čo si našla?“ dychtivo sa opýtala Lenka.

„Toto,“ ukázala som na knihu. „Čo to je?“ opýtala sa so zvráteným obočím.

„Laus Deo, je po latinsky Chvála Bohu. Vieš, keď už sme v kostole, poď prečítame, čo tam bude,“ sadla som si na zem. Lenka sa zvalila ku mne.

Textu som nerozumela, no zaujala ma jedna strana. Bola hrubšia ako ostatné, zdá sa, že sú dve strany zlepené dokopy.

„Na, ty máš dlhé nechty,“ podala som knihu Lenke a tá sa pustila do práce. Nakoniec sa jej to podarilo. Rozlepila tieto dve strany a nám sa ukázala jedna jediná veta.

„Poklad, ktorý hľadáš už čoskoro nájdeš. Ozajstný poklad sa ukrýva v...“

„Nie!“ zvolala som so slzami na krajíčku.

„To slovo, to miesto, kde je ten poklad, je zakryté! Nevidno ho!“ zvolala som nešťastne.

„Ale no tak, aspoň sme to skúsili. A dostali sme sa tak ďaleko ako nikto iný, už to je víťazstvo,“ chlácholila ma Lenka. S úsmevom som prikývla, som rada, že mám takú kamarátku, ako je Lenka. Moment, to sa leskne vo svetle.

„To je vosk!“ skríkla som.

„Takže sa to bude dať dole a my uvidíme posledné slovo,“ povedala Lenka nadšene.

„Požičaj mi nechty,“ zasmiala som sa a Lenka začala škrabať vosk z textu.

„To teda nie,“ začali sme sa smiať. To posledné slovo bolo - priateľoch.

Celý text znel takto: „Ozajstný poklad sa ukrýva v priateľoch.“

„To je hrozné! Dobré nás napálili,“ zasmiala sa Lenka.

„Našli sme poklad, ja som ho našla už dávno a to vtedy, keď som narazila na teba,“ žmurkla som na ňu.

„To aj ja,“ prisvedčila mi.

„Takže sme vlastne ten poklad našli,“ poznamenala som a začali sme sa smiať.

„Tak poď, pôjdeme hore, ale najprv všetko dáme tak, ako bolo pre tým, aby toto všetko mohol odhaliť aj niekto iný,“ usmiala som sa. Znovu sme prekryli slovo voskom, zlepili strany, odložili knihu na miesto a takým istým spôsobom, ako sme sa tu dostali, sme aj vyšli von. Kameňom sme za sebou svedomito zakryli otvor a spokojné sme vyšli z Dómu. Takéto tajomstvo ukrýva tajomný Dóm sv. Alžbety.

Fotogaléria

Vydané

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Názov: Literárne Košice Jána Štiavnického;
XVIII. ročník

Podnázov: Zborník ocenených prác

Zostavili: PhDr. Kamila Prextová
Mgr. Adriana Čurajová

Foto: Ing. Viera Ristvejová

Zodp. redaktorka: Mgr. et Mgr. Iveta Hurná

Jazyková úprava: Mgr. Markéta Andričíková, PhD.

Vydavateľ: Knižnica pre mládež mesta Košice

Rok vydania: 2013

Počet strán: 83

Náklad: 600 ks

Ev. číslo: 2/13

ISBN 978-80-89161-26-3

EAN 9788089161263